

UNIVERZITET U BEOGRADU
FEKULTET VETERINARSJE MEDICINE

SEMINARSKI RAD

Tema:
Nemački Lovni Terijer-NLT
(Deutscher Jagdterrier)

Kinološka Sekcija
Student:
Duško Mančić 2004/6

Copyright: www.kinoloska.com

Sadržaj

ISTORIJAT RASE	2
STANDARD RASE	8
ZUBALO	12
PRAVILNIK O RADU NEMAČKOG LOVNOG TERIJERA.....	15
ISPIT URODJENIH OSOBINA	17
PRETRAZIVANJE ROVA	17
GLAS U ROVU.....	17
ISTRAJNOST U ROVU	18
RAD U POLJU	18
SIGURNOST NA TRAGU	18
ISTRAJNOST NA TRAGU.....	19
SLEDOGLASNOST.....	19
VIDOGLASNOST.....	19
VODOLJUBIVOST.....	19
VODLJIVOST.....	20
PONASANJE NA PUCANJ	20
ODGOJ I VOĐENJE MLADOG PSA	21
PRIPREMA ZA ISPIT URODNIH OSOBINA.....	22
VODOLJUBIVOST.....	23
PRIPREMA PSA ZA SVESTRANU UTAKMICU.....	24
ODLOŽNOST	24
APORTIRANJE	25
IZVLAČENJE IZ ROVA.....	28
RAD NA KRVNOM TRAGU	30
SPECIJALNA UTAKMICA U RADU POD ZEMLJOM	31
UTAKMICA U BRZINI ZAHVATA NA LISICU.....	31
UTAKMICA U DUZINI TRAJANJA ZAHVATA NA JAZAVCA	32
PROSIRENA UTAKMICA RAD U ROVU SA APORTOM IZ VODE.....	33
PROSIRENA UTAKMICA U ROVU SA VLACKOM PERNATE DIVLJACI.....	33
SPECIJALNA UTAKMICA U RADU NA DIVJU SVINJU	34
SVESTRANE UTAKMICE.....	35

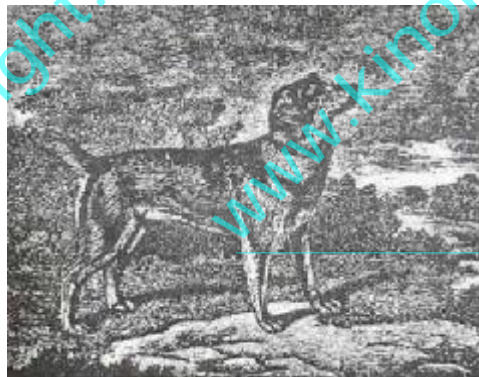

ISTORIJAT RASE

Veoma je teško tačno odrediti početak rase ovog terijera. Prvi izveštaji o nemačkom lovačkom terijeru potiču iz 14. veka, tačnije 1485. godine, gde se pominju mali psi koji služe za lov na divlje životinje pod zemljom. Međutim, već 1686. u knjizi "Gentlemen s recreatinos" izvesni gospodin Bllum daje opis tadašnjih terijera: "Terijer je veoma mali pas i primenjuje se u lovu na lisice i jazavce. Njegov zadatak je da se uvuče ispod zemlje i da uhvati divljač. To znači da terijer drži divlju životinju u jednom delu jame (stanište lisice ima puno delova) dok je lovci ne iskopaju odozgo. Glasnost pasa i njegov lavež pokazuje tačno gde se lisica nalazi, najčešće se primenjuje više terijera tako da novi terijer može da zameni onog koji je prvi ušao u jamu i da ga rastereti."

Bez obzira na sve do tada zapisano prvi opširan opis naravi terijera daje nam Edvard Sidenham u svojoj knjizi "Cvnographia Britannica" (1800 god.) : "On je često spreman na svađu i lako razdražljiv, veoma inteligentan uvek spreman na uzbunu, kad se samo jednom dovede u akciju. Čak i ako ne poseduje neuporedivu tvrdoglavost buldoga, pak ima veliku brzinu hvatanja, koju sprovodi veoma inteligentno uz izuzetnu spretnost, njegova akcija štiti njega samog a njegov ujed može da usmrti protivnika. On se bez oklevanja sjuri u lisičiju jamu i istu udavi ili istera napolje. Kolika je velika njegova hrabrost, toliko je kvalitetna i njegova inteligencija. On može da lovi rame uz rame sa biglom i španijelom. Divljim mačkama, kuni, tvorur, lasici i pacovima on je pre svega odvažni neprijatelj. Bez problema se upušta i u borbu sa vidrom na vodi, a i pod vodom." Boja ovog terijera je bila obično crna sa riđesmeđim paležom, riđesmeđom njuškom i mrljama iste boje iznad očiju iako ima i belih mrlja."

Treba obratiti pažnju na sliku "De Wildea" iz 1806 godine gde je predstavljen jedan oštrodlaki foksterijer koji svojom gradom sa nešto dužim leđima i teškim mesnatim ušima jasno pokazuje već pretpostavljeno ukrštanje sa biglom.

Oštrodakli Foksterijer iz 1806 god.
"De Wildea"

Od 1859. godine počelo je održavanje prvih izložbi koje iz godine u godinu postaju sve popularnije, tako da se foksterijer sve više viđao na tim izložbama, a samim tim se polako pretvarao u kućnog psa. Oko 1880. godine dolazi do uvoza prvih pravih foksterijera (kratkodlakih) iz Engleske u Nemačku. Međutim, tek pred početak I svetskog rata jedan mali krug lovaca iz južne i zapadne Nemačke počinje da održava i odgaja isključivo foksterijere. Već tada su načinjene manje izmene u izgledu, pošto su psi korišćeni pretežno za lov u jamama.

Medu južnonemačkim lovcima koji su odgajali foksterijere za lov posebno su se izdvajali gospodin Rudolf Fries, gospodin Watter Zangenberg; gospodin Carl-Erich Grunewald.

Posle I svetskog rata oni su kao takozvana "Lovačka grupa" predstavljali opoziciju čistim "Sportskim i izložbenim odgajivačima" koji su želeli da pas prvenstveno bude "lep", a tek na drugom mestu je bila njegova upotrebljivost u lovu. Tri pomenuta gospodina su imala jedan zajednički cilj da dobiju jednog lovnog crnorideg jamara, što su i propagirali u svakoj prilici. Vremenom je došlo i do potpunog razilaženja sa odgajivačima izložbenih foksterijera. Negde baš u to vreme sasvim slučajno direktor zoološkog vrta dr Heck Hagebeck je poklonio Walteru Zangenbergu četiri crnorida terijera koji su navodno poticali iz čisto odgajenog legla foksterijera.

Dr. Heck Hagebeck

Ova četiri psa su označena kao prvi nemački lovački terijeri. Po boji upošte nisu imali ništa slično sa foksterijerima. Ta četiri početna psa: "Werwolf", "Rauhgraf", "Morla"; "Migra" ukrštana su na imanju Zangenberga sa njegovim najkvalitetnijim foksterijerima, kojih je ponekad u odgoju bilo i preko 100. Ubrzo se ispostavilo da odgajanje ne ide pravcem kojim bi trebalo da ide.

Problema je bilo više, ali jedan od najvećih je taj što je dobijeno mnogo šarenih i neotpornih pasa. Bez obzira što je taj početak bio relativno trajav, u lovačkim krugovima se proćula prića o stvaranju nove lovaćke rase pasa. O ovom "osnivanju rase" ćitao je i ćuo dr Herbet Lackner, veliki lovać i odgajivać pasa. Pošto je on upravo u to vreme nastojao da odgoji nemaćkog lovaćkog Šnaućera, zainteresovala ga je cela prića i stupio je u kontakt sa gore navedenim odgajivaćima i lovcima. Tog momenta nastaju pravi poćeci rase "nemaćkog lovaćkog terijera", onakvog kakav je i danas.

Dr Lackneru se izuzetno svidela ideja o stvaranju jedne ovakve rase pasa, ali daijim ukrćtanjem iskljućivo rasama terijera, tako da je "lovaćki šnaućer" time potpuno zaboravljen. Posle nekoliko vrlo detaljnih razgovora, Fries, Zangenberg i Grunewald su zakljućili da je kucnuo ćas da se osnuje sopstveno udrućenje pod imenom " Klub nemaćkih lovaćkih terijera". Klub je osnovan 1924. a zaveden kao registrovano udrućenje 1926, sa sedištem u Minhenu. Prvi predsednik je bio Rudolf Fries. U klub se odmah ućlanio veliki broj lovaca. Pošto je dr Lackner konaćno krenuo u stvaranje nove rase, prvo što ga je interesovalo a oko ćega se dvoumio je pravo i istinito poreklo prva ćetiri crno - rida terijera ("Werwolf", "Rauhgraf", "Morla" i "Nigra").

Ali, Werowelf, Raungraf

Njegova istraživanja pokazala su da je njihov otac crno - riđi terijer, a majka siva ženka foksterijera koja je u svom poreklu imala velškog terijera, ili mešanca velškog i irskog terijera. U veoma kratkom vremenskom periodu doneta je odluka da bi za stvaranje rase bili najpoželjniji velški i staroengleski terijeri. Počela je potraga za najkvalitetnijim predstavnicima tih rasa. Mapori da se nade crno - riđi staroengleski oštrolaki terijer u međuvremenu su urodili plodom. Dr Lackner je u međuvremenu uspeo da preko jednog profesora engleskog jezika, koji je radio u njegovom gradu, stupi u kontakt sa engleskom odgajivačnicom lovačkih pasa. Tamo otkriva i kupuje ženku staroengleskog oštrolakog terijera po imenu "FORMA BALTIA", koja je plaćena tada nezamislivih 600 DM. Kuja je odgovarala idealnoj zamisli: imala je četvrtastu figuru, duža leđa od foksterijera, veće grudi, spređa i otpozadi bila je veoma dobro razvijena, a posedovala je i izuzetne lovačke sposobnosti. Sve ove osobine kuja je prenela svojoj kćerki "MOVE BALTIA". U isto vreme je Carl -Erich Grunevald dobio jednog veoma dobrog velškog terijera čiji su se roditelji pokazali kao izvaredni u lovu. Zvao se "Farber vom Schiitzenrain". Bio je mali lovački pas, posebno čvrste naravi, enormno jak i smiren. Parenjem "Farber vom Shutenrain" i "Move Baltia" dobijen je poznati "Ilio Palatia".

Ilio Palatia

Drugi lovački pas koga je dr Lackner dobio iz dobrog legla velških terijera zvao se "Helfer Baltia" koji je uveden u odgajanje, ali svakako ne u istoj meri u kojoj je bio "Farber vom Schiitzenrain". Ovim su navedeni svi psi učesnici u stvaranju rase koji su u kombinaciji sa četiri stara dr Heck Hagebeckova psa osnova i početak rase nemačkog lovačkog terijera.

Međutim, od svih do sada pomenutih pasa za parenje su najviše korišćenji "Forma Baltia", "Farber vom Schutzenrain" i "Helfer Baltia".

Izuzetno brzo je počela da nestaje sivo - bela foksterijerska boja, a lovačke osobine su iz godine u godinu bile sve kvalitetnije. Samim tim bilo je sve više odgajivača i ljubitelja koji su ulagali puno rada i truda da bi unapredili rasu u svakom pogledu.

Između ostalog došlo je i do pojave dve struje oko cilja odgoja nemačkog lovačkog terijera. Prvu struju su predstavljali dr Lackner i Carl - Erich Grunevald koji su težili da dobiju višestrukog lovačkog psa za upotrebu ispod i iznad zemlje, dok je Rudolf Fries želeo da nemački lovački terijer bude isključivo oštri jamar i pas za lov divljih svinja. Da su se, ipak, ostvarile težnje dr Lacknera vidimo danas po našim psima. Kako se rasa polako ali sigurno razvijala, došlo je vreme da se u red dovedu rodovnici, podaci o psima, da se registruju parenja i naprave radni i izložbeni pravilnici o kriterijumu i ocenjivanju jedinki, što je i učinjeno.

Još uvek je trebalo da DKH (nemački savez) prizna nemačkog lovačkog terijera kao rasu i da je navede u odgajivačkim knjigama. Do toga ne dolazi jer je DKH i dalje bio pod jakim uticajem odgajivača izložbenih foksterijera. Treba pomenuti da je DC (delegirana komisija), u kojoj se nalazi čitav niz priznatih i iskusnih lovaca, priznala rasu i otvorila joj nemačku knjigu pasmina. Prvi čovek koji je vodio "registar odgoja nemačkih lovačkih terijera" bio je šumar Gop-fert. 1932. godine Carl - Erich Grunewald preuzima vođenje knjiga. Tadašnje predsedništvo kluba odlučilo je da se registruju kao DHStB (nemačka knjiga pedigrea). Ma samom početku broj nemačkih lovačkih terijera uvedenih u DHStB nije bio veliki, neki su zavedeni u knjige kasnije, ali je ipak bilo mnogo pasa o kojima su podaci izgubljeni. Prva odgajivačka knjiga izašla je 1932. godine i u njoj je zavedeno 28 pasa, 1933. godine bilo je zavedeno 72, a 1934. već 122 psa.

21.04.1934. godine u Mannheimu je održano glavno okupljanje Kluba nemačkih lovačkih terijera. Na njemu je tadašnji predsednik Rudolf Fries zatražio da bude izuzet od ponovnog biranja na isto mesto, pravdajući se velikim obavezama u državnoj službi.

Dr. Herbert Lackner

Na njegov predlog novi predsednik je postao dr Herbert Lackner, koji se na tom mestu zadržao do smrti - 1966. godine. 1935. godine registrovano je 214 pasa, dok 1936. godina donosi čak 280 pasa. Sve ove odgajivačke knjige za nemačkog lovačkog terijera su izlazile pod okriljem reorganizovanog nemačkog saveza koji se zvao RDH (carski savez za nemačke

Seminarski rad

pasmine). Razlog zbog koga je sve to bilo baš tako, jeste obaveza svih malih rasa, u to vreme, da imaju preko 200 upisanih pasa da bi same funkcionisale. Pošto je broj od 200 upisa godišnje prevaziđen, kucnuo je čas za vođenje sopstvene odgajivačke knjige koja je izašla 1937.godine.

U novoj odgajivačkoj knjizi je učinjeno sve da se dokumentuje odgoj da bi se pokazalo lovačkom i kinološkom savezu da se nemački lovački terijer odgaja da bi služio, pre svega, za lov. Najveću zaslugu u tome imao je Carl - Erich Qrunewald koji je ovaj zadatak izvršavao besprekorno, sa puno ljubavi i pažnje.

Odgajivači nemačkih lovačkih terijera su nepokolebljivo išli svojim putem da naprave nezamenljivog psa za lov ispod i iznad zemlje. Stvaran je lovački pas za lov na lisice, jazavce, divlje svinje, pas tragač i pas za lov u vodi. nešto teže je bilo učvrstiti oštrinu, nos i sledoglasnost na jednom mestu. Odlučni odgajivači, kojima je tek najbolje bilo dovoljno dobro, i koji su bezobzirno isključivali iz odgoja sve što nije bilo savršeno, postigli su zaista mnogo tih godina. Uprkos ratu koji je izbio u međuvremenu, sve veća potražnja za nemačkim lovačkim terijerima dokazivala je da je ova rasa počela da uživa sve veću popularnost. U međuvremenu su samo psi koji su položili ispite išli u priplod. Cilj nije bilo umnožavanje odgojenih pasa, već njihov kvalitet. Težilo se za čvrstim psom kratke dlake i srednje veličine. Boja za lov nije igrala nikakvu ulogu, no ipak je suzbijano odgajanje smeđih i šarenih pasa. 1941.godine uneseno je 3000 nemačkih lovačkih terijera u odgajivačku Knjigu. Uprkos svemu bilo je nekoliko nepokolebljivih članova, lovaca i odgajivača koji su uspevali da održe ispite, a Carl ~ Erich Qrunewald je čak izdao dve knjige za odgajivače: 1941 - 1942 i 1943 - 1945.godine.

Fachschaft für Deutsche Jagdterrier
(B. J. eingetragene)
(1930er Deutsche Jagdterrier-Klub, geg. 1937)

Ahnentafel

für den deutschen Jagdterrier

Vater: Falkner von der Kesselach
Mutter: Falknerin

Vorname: Falknerin
Geburtsdatum: 14. September 1942

Abnehmer: Herr ...
Name: ...
Geburtsdatum: ...

(II) Vater	(III) Großvater	(III) Großmutter
(II) Mutter	(III) Großvater	(III) Großmutter
(II) Großvater	(III) Großvater	(III) Großmutter
(II) Großmutter	(III) Großvater	(III) Großmutter
(II) Großvater	(III) Großvater	(III) Großmutter
(II) Großmutter	(III) Großvater	(III) Großmutter

Wetter: Ablesung über Zuchtbuch der Deutsche Jagdterrier

Izgled rodovnika iz 1942 god.

U toku U svetskog rata mnoga dokumenta i zapisi o rasi su nestali u ratnom vihoru. Uz puno truda i napora dr Herbert Lackner i Car - Erich Ortinewald su bili ponovo ti koji su posle rata uspeli da ožive i pokrenu klub nemačkih lovačkih terijera.

Osnivačka skupština je održana 08.04.1947.godine u 17,00 časova u gradiću Salzhausen. Za predsednika je ponovo izabran dr Lackner. U malim grupama opet se počelo sa dresurom, ispitivanjem i odgajanjem. S obzirom daje bilo dosta poteškoća, tek u maju 1953. godine pojavila se prva posleratna odgajivačka knjiga za godine 1946 - 1949.

Osnovane su republičke i pokrajinske grupe. Ponovo su formirani pravilnici o takmičenju i odgajanju. Hemački lovački terijer se ubrzano širio ne samo u Nemačkoj, već i u Austriji, Švajcarskoj, Istočnoj Nemačkoj, bivšoj Čehoslovačkoj i ostalim zemljama Evrope, stalno pokazujući svoje kvalitete i osvajajući, iz dana u dan, srca istinskih zaljubljenika u lov.

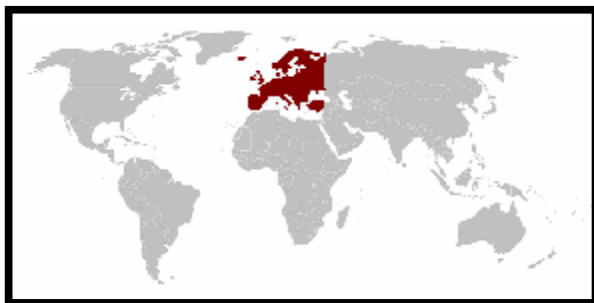
Copyright:

www.kinoloska.com

STANDARD RASE

Poreklo: Nemačka

Zemlja porekla

Upotreba: Svestrano upotrebljiv lovački pas

Klasifikacija: III FCI grupa (Terijeri), sekcija I (Terijer sa visokim tragačkim sposobnostima, podleže radnom ispitu).

Opšta slika izgleda: Mali, kompaktni pas. Boja: crn sa paležom. Dobrih proporcija za lov.

Opšta slika vrednosti i njihov odnos:

Srazmeran obim grudi u odnosu na visinu grebena: Obim grudi je 10-12cm veći od visine grebena.

Dužina tela nasuprot visine grebena: Telo neznatno duže od visine-12%

Dubina grudi u odnosu na visinu grebena: Približno 55-60% od visine grebena.

Osobine: Hrabar i ljutit, snažan, spreman za akciju, izdržljiv i vitalan, temperamentan, uporan, pristupačan i vodljiv, kada se uplaši postaje još agresivniji.

Glava: Izdužena, nešto klinastog oblika, nije špicasta. Njuška je nešto kraća od lobanje, od početka vilica do završetka.

Izgled Glave

Gornji deo glave: Lobanja pljosnata, ravna, a između ušiju široka. Između očiju uzana.

Stop: Neznatno izražen.

Lični deo lobanje/nosnik: Njuški odgovara nos koji treba da bude ni preuzak ni premalen, nosna pećurka ne sme biti rascepljena. Boja nosne pećurke je crna ili braon kod braon pasa.

Njuška: Snažna, izraženih obraza, sa dubljom donjom vilicom i jako izraženom bradom.

Usne: Zategnuto se graniče i dobro su pigmentisane.

Čeljusti/zubalo/zubi: Veliki zubi. Snažna čeljust sa perfektnim i potpunim makazastim zagrižajem, pri čemu sekutići gornje vilice naležu svojom unutrašnjom površinom na spoljnu površinu sekutića donje vilice. Zubi su pravilno uređani u vilicu. Sa 42 zuba se obrazuje zubna formula.

Oči: Tamne, male, ovalne, duboko utisnute, kapci dobro naležu, odličnog izraza.

Uši: U obliku slova "V", prekloplje unapred, ne suviše male.

Vrat: Snažan, ne predug, nešto naglašeniji sa izraženim prelazom ka plečki.

Telo: Gornja linija tela ravna.

Greben: Izrazit.

Izgled grebena, leđa, repa
i donje linije

Leđa: Jaka, ravna, nisu prekratka. Predeo slabine snažnih mišića.

Guša: Snažnih mišića, ravna, bez podvaljka (fanona).

Grudi: Duboke, dobrog svoda, savijenih rebara, nisu preširoke, grudne kosti su duže sa dobro ispruženim rebrima.

Donja linija: Razvijena, ispoljava se u jednom elegantnom zamahom, kratkih napetih slabina, lagano izraženog stomaka.

Rep: Dobro naleže na duže sapi, kraći za oko 1/3. Može nešto manje da se savije, ali kad pas hoda uvek je uzdignut strmo, ne sme da se previje preko leđa. (U zemljama u kojima je zakonodavac dozvolio skraćivanje repa, rep ne mora da ostane prirodnog oblika već treba da se nosi po slobodnom izboru.)

Srazmera zglobova prednjih i zadnjih ekstremiteta:

Uopšteno: Pokretanje se posmatra ispred i paralelno, sa strane posmatrajući dobro stoje postavljene pod telo. Rastojanje od zemlje do karpalnog zgloba je približno isto kao i rastojanje od kolena do grebena.

Plečke: Dobro nakrivljene, a unazad leže dugačka rebra snažnih mišića. Dobar ugao između rebara i nadlaktice.

Nadlaktica: Poželjno duga, dobra i sigurne muskulature.

Lakat: Naleže na telo, nije okrenut ni unutra ni spolja. Dobar ugao između nadlaktice i podlaktice.

Podlaktica: Suva je i vertikalno stoji, snažnih kostiju.

Prednje došaplje: Nagnute lagano prema napred, kosti prilično jake i fine.

Prednje šape: Često su šire od zadnjih šapa sa dobro skupljenim prstima, dovoljno debele i jedre, stalno napete, dobro formiranih oblina. One stoje paralelno. Po stavu i pokretu nisu usmerene ni unutra ni spolja.

Zadnji ekstremiteti: Izgledaju prave i paralelne, dobrog ugla od vrha do dna butine.

Gornji deo butine: Dugačak, širok i mišićav.

Koleno: Snažno sa dobrim pokretom, sa dobrim uglom od gornjeg dela butine do donjeg.

Donji deo butine: Duga, mišićava i žilava.

Skočni zglob: Duboko usađen i snažan.

Zadnje došaplje: Kratke, uspravno stoje.

Zadnje šape: Ovalno okrugle, sa dobro skupljenim prstima, dovoljno debele i jedre, stalno napete i dobrih su pigmentiranih oblina. One idu paralelno u stavu i u pokretu, nisu usmerene ni unutra ni spolja.

Hod: Pokriva prostor brzo i žustro, hod je brz i žustar, tečan, u prednjim i zadnjim nogama pravilan i paralelan, noge se ne čepe.

Koža i dlačni pokrivač:

Koža: Debela, zategnuta, pripijena uz telo, bez nabora.

Zanimljivosti dlake: gusta i oštra, izglađena, poravnata, pokrovna dlaka je tvrda, gusta i glatka.

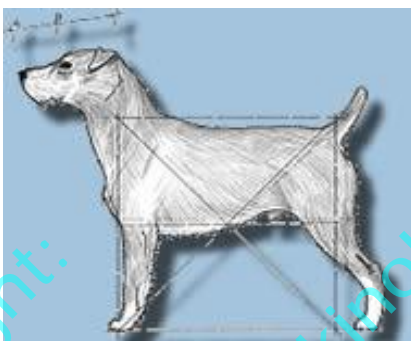
Dozvoljena bela oznaka
na grudima

Boja: Crna, tamno braon ili crno siva pomešana sa crveno žutom. Oštro izražene pege u braon očima, njuški, grudima i slabinama (čmaru). Svetle i tamne nijanse su dozvoljene da se pomešaju. Mali beli belezi se tolerišu na grudima i šapama.

Veličina/Težina i Visina grebena:

Visina:poželjna srednja visina

Mušjaci: 33-40 cm**Ženke:** 33-40 cm

Idealne mere psa

Težina:poželjna radna težina

Mušjaci: 9-10 kg**Ženke:** 7.5-8.5 kg

Testisi: Mušjaci moraju imati dva podjednako razvijena testisa, koja su pokretljiva i stalno prisutna u skrotumu.

Mane: Svako odstupanje od napred navedenih tačaka je mana koja može da se vidi i primeti, čija se štetnost izražava u tačnom sadržaju u gradima. Nedostaci jednog od oba M3 nije greška.

Teške mane: Uska glava, uska i oštra njuška, krivca vilica, uska vilica, nepravilno zubalo, nepravilno raspoređen ukupan poredak zuba u gornjoj i donjoj vilici, svetao i flekav nos, svetle prevelike i isturene uši. Položaj ušiju, savijene, premale, preduboko utisnute ili preteške uši. Strme prednje noge. Spuštena leđa, šaranova leđa ili nadgrađenost. Kraća grudna kost, preusko i preširoko čelo. Strme zadnje noge, prenaplašene prema spolja ili vraćene unutra, lučno zakrivljeni izraženi prsti, "O" stav ili nedovoljno mišićavi ekstremiteti kako u stavu

tako i u pokretu. Iskorak nepravilan ili kratkog dometa. Nepravilno, neprirodno iskrivljenih šapa, mačijih šapa. Prenaglašen rep koji visi kao kod lovačkog psa, preduboko uvučen rep. Kratka dlaka, retka ili tanka dlaka. Stomak i butine ne prekrivene dlakom.

Diskvalifikacione mane: Suštinske slabosti su plašljiv i neprirodan karakter. Predgrizač ili podgrizač, stisnuta vilica, nedostatak zuba, izuzev M3. Nedostatci testisa(kriptorhizam), nepravilna pigmentacija, ektropija, razne boje očiju(plave ili šarene oči), pogrešne boje, prevelika i premala veličine.

ZUBALO

Zubi pasa predstavljaju jednu od osnovnih zooloških karakteristika vrste. Svi psi imaju kratke bele krune bez cementa i izrazit vrat. Razlikujemo dve vrste, a to su mlečni i pravi trajni zubi neki zubi niču odmah kao pravi zubi (prvi premolari - P1 i molari - M), a neki najpre kao mlečni a zatim, kad ovi ispadnu izrastaju pravi trajni zubi. Zubi se dele na:

1. sekutiće ili incisivi (I),
2. očnjake ili canini (C) ,
3. pretkutnjake ili premolare(P),
4. kutnjake ili molare (M).

Štene se po pravilu rada bez zuba, a u nekim slučajevima samo sa sekutićima. Zubi počinju izbijati 21. dan po štenjenju najpre niču očnjaci, zatim sekutići između 25 do 30 dana. Svi mlečni zubi izrastu između treće i šeste nedelje. Posle šeste nedelje pas ima ukupno 28 zuba.

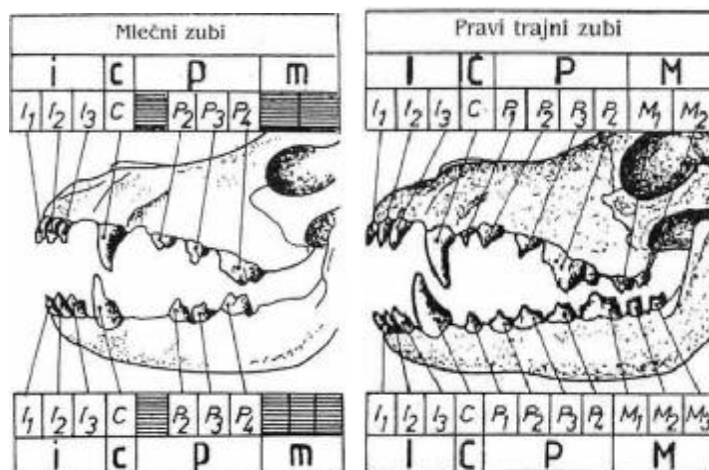
Zubna formula za mlečne zube je sledeća:

$$\begin{array}{cccc} \underline{I3} & \underline{C1} & \underline{P3} & \underline{M0} \\ I3 & C1 & P3 & M0 \end{array}$$

Zamena mlečnih zuba počinje najpre sa sekutićima. Oni se menjaju u uzrasu od 4 do 5 meseci starosti i izmena traje 2 do 3 nedelje. Prvi predkutnjak (P1) niče u četvrtom mesecu a istovremeno niče i prvi kutnjak (M1). Zatim niču ostali zubi, a poslednji niče treći kutnjak (M3) u donjoj vilici u uzrastu od 6 do 7 meseci. Tako oko 7 meseci treba da niknu svi ostali zubi, iako pas još nije završio sa rastom. Kompletno zubalo psa ima 42 prava trajna zuba.

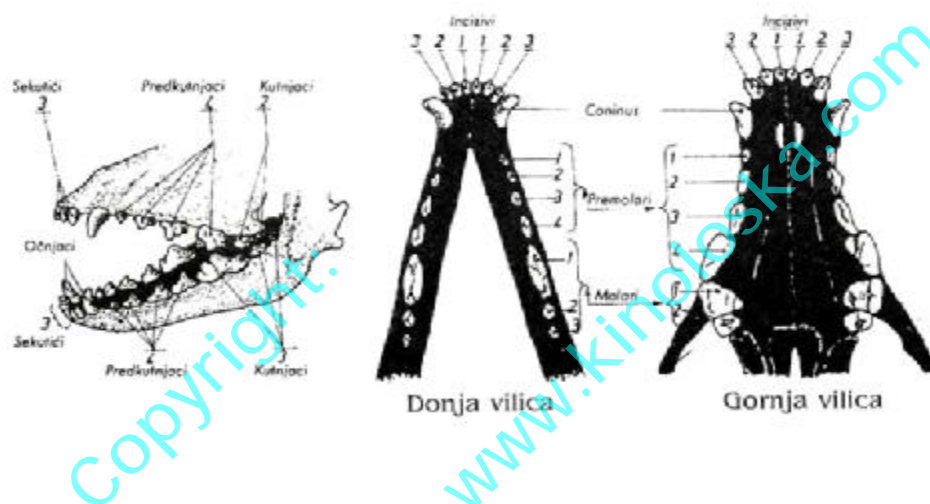
Zubna formula za stalne zube je sledeća:

$$\begin{array}{cccc} \underline{I3} & \underline{C1} & \underline{P4} & \underline{M2} \\ I3 & C1 & P4 & M3 \end{array}$$

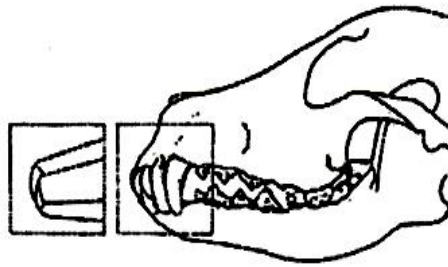
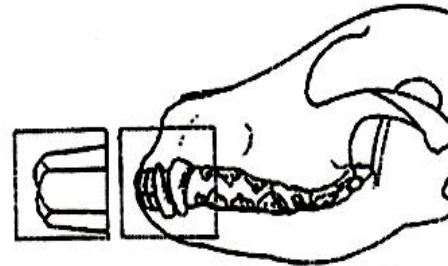
Četvrte premolare (P 4) u gornjoj vilici i prve molare (M 1) u donjoj vilici nazivamo zubima "deračima".

Izgled zubala u obe vilice, a posebno u donjoj i posebno u gornjoj vilici prikazujemo na sledećim crtežima:

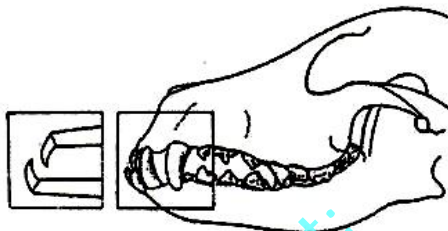
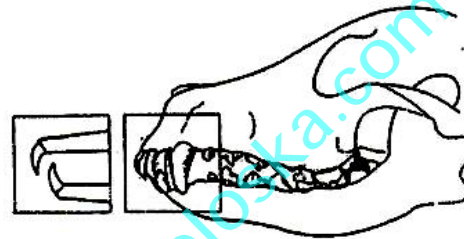

Posle potpunog izrastanja zuba otprilike nakon godine dana uzrasta, svi zubi ostaju nepromenjeni, sveže beli i sjajni, a sluzokoža usta svetlo ružičasta. Posle tog doba nastaje postepeno trošenje zuba, te se po tome može odrediti starost psa. Posle šest godina starosti promene su na zubima nepravilne (požute, skraćuju se, prikriveni su zubnim kamencem i crne) i teško se tada po zubima može odrediti starost psa.

Kod sklapanja vilice sekutići gornje vilice prelaze donju vilicu i svojom unutrašnjom stranom dodiruju spoljnu stranu sekutića donje vilice. Za takvo zubalo kažemo da je pravilno, tj. "makazasto zubalo". Takvo pravilno zubalo prikazuju crteži:

Makazasto zubalo**Kleštasto zubalo**

Ako se sekutići gornje i donje vilice dodiruju svojim vrhovima, onda takvo zubalo nazivamo "kleštastim zubalom". Zubalo psa nije uvek pravilno. Usled nesklada u vilicama, koje mogu biti različite dužine dolazi i do izmenjenog ugriza. Tako nastaju dva karakteristična ugriza. Ako pri ugrizu sekutići donje vilice stoje znatno ispred sekutića gornje vilice, tada pas ima zubalo za koje kažemo "predgrizač". I obratno, kada pri ugrizu sekutići donje vilice stoje znatno iza sekutića gornje vilice, tada pas ima zubalo za koje kažemo "podgrizač". "Predgrizač" i "podgrizač" su diskvalifikaciona mana kod NLT-a.

Predgrizajuće zubalo**Podgrizajuće zubalo**

Zubna površina kod psa je hrapava za razliku od drugih životinja. Trošenje zuba, pored toga što je uslovljeno čvrstinom njihove grade kao individualne osobine, zavisi i od ishrane i upotrebe psa. Psi koji se hrane kašastom hranom kasnije srađuju sekutiće od onih koji se hrane kostima ili u zubima često nose ili se igraju čvrstim predmetima. Zato se mora biti vrlo oprezan pri proceni starosti psa po zubima.

PRAVILNIK O RADU NEMAČKOG LOVNOG TERIJERA

član1.

Pravilnik o radu Nemačkog lovnoga terijera predviđa sledeće ispite:

--ispit urođenih osobina

--svestrana utakmica

--specijalna utakmica u radu pod zemljom

--specijalna utakmica na divlje svinje

Na svestranoj i na specijalnim utakmicama psi mogu ostvariti kandidature: CACIT, R.CACIT, CACT, R.CACT, prvak republike i prvak pokrajine, prvak grada [u zavisnosti od ranga utakmice]

član2.

Ispit urođenih osobina mogu polagati svi psi koji su sa navrsenih 9 [devet] meseci starosti pozitivno ocenjeni u eksterijeru. Ispit urođenih osobina je uslov za ucesce na svestranoj utakmici i specijalnoj utakmici na divlju svinju. Za ucesce na specijalnoj utakmici u radu pod zemljom ispit urođeni osobina nije uslov, ali bez položenog ispita pas ne može konkurisati ni za jednu titulu bez obzira koliko je poena i koji nagradni razred osvojio. Na radnim ispitima, kao i na izlozbama, ne mogu se takmiciti bolesni, slepi, gluvi psi, kuje u estrusu i visokom gradivitetu. U slucaju da vise pasa osvoji isti broj poena, pri rangiranju se daje prednost mladim psima i kujama, a tek onda psima koji su eksterijerno bolje ocenjeni.

član3.

Organizatori ispita - utakmica mogu biti kinoloska društva, kinoloske sekcije pri lovackim društvima, odgajivački klubovi i slicna udruženja koja za to dobiju ododrenje JKS-a. Organizator imenuje vodju ispita-utakmice, cija je dužnost da obezbedi dovoljan broj zdrave, neostecene, vakcinisane divljaci, obezbedi sprovođenje sudiskih odluka, dovoljnu kolicinu municije, ocenjivackih lista, mrtve divljaci, krvi i ostalih rekvizita. Za postavljanje krvnog traga može se koristiti isključivo sveža, nerazblazena krv srne ili jelena. Za disciplinu izvlacenje iz rova može se koristiti lisica, jazavac ili divlja macka. Ispit urođenih osobina i specijalizovane utakmice mogu suditi najmanje dvojica sudija, svestranu utakmicu mogu suditi najmanje trojica sudija.

član4.

Organizator i vodja utakmice su dužni da obezbede sve uslove za neometano obavljanje sudjenja. Organizator imenuje komisiju za žalbe koju cine tri clana: jedan od sudija, jedan neutralni odgajivac i jedan od takmicara. Žalbe se podnose po završetku sudjenja isključivo pismenim putem isključivo vodji utakmice. Žalba se može podneti isključivo na negativnu ocenu. Redosled pasa na takmicenju se utvrđuje isključivo zrebom. Strucni savet može zabraniti organizovanje ispita i utakmica onim organizatorima koji ne ispunjavaju odredjene uslove (propisan rov, odgovarajući teren i dovoljno divljaci na terenu).

član5.

Sudije mogu prekinuti takmicenje ukoliko ocene da ne postoje adekvatni uslovi za rad, takodje mogu zahtevati od organizatora da udalji sva lica koja ometaju rad sudija, vodica ili pasa. Sudije su duzne da svaku ocenu javno obrazloze kao i opomenu i po potrebi iskljucenje sa takmicenja svakoga vodica koji svojim ponasanjem ometa sudjenje. Pri ispitivanju ostrine kod ociglednoga postojanja zahvata na lisici sudije mogu zatraziti prekid rada i razdvajanje i onda kada vodac nije prijavio zahvat. Sudije su duzne da sprece svako fizicko zlostavljanje i nekorektan odnos prema divljaci od strane vodica.

član6.

Vodici su duzni da se ponasaju u skladu sa sudiskim odlukama. Svaki vodac je odgovoran za svoga psa i snosi svu odgovornost za stetu koji isti pocini tokom utakmice . Vodac ima pravo da se licno uveri u ispravnost rova i divljaci, kao i da od sudija zatrazi da se posmatraci nalaze dovoljno daleko da ne ometaju rad psa. Pri radu psa u rovu vodac je duzan da na vreme prijavi zahvat kako bi se izbeglo nepotrebno povredjivanje divljaci. Svako fizicko maltretiranje psa ili divljaci od strane vodica posle sudske opomene kaznjava se iskljucivanjem sa daljega takmicenja.

član7.

1.a.--Rov za izvlacenje mora biti duzine najmanje 4m [pozeljno je 5m]. Rov mora biti izbetoniran iznad zemlje, pokriven drvenim poklopcima a zadnja strana rova mora biti zatvorena plocom sa malim otvorom na sredini za provlacenje kanapa sa kojim se vezuje divljac. Rov mora biti 20 cm visine, 18 cm sirine sa blagim padom prema dole. Rov za izvlacenje mora biti udaljen od rova za rad najmanje 50 metara.

2.b.--Rov za rad mora biti ogradjen ogradom visine najmanje 1,5 m, a rastojanje od ograde do spoljasnje ivice rova mora biti najmanje 2 m. Ulaz u rov mora biti posebno ogradjen [povrsine 2x2 metara] Vestacki rov mora biti najmanje 30 metara duzine, rov mora imati tri pada i suzenje u sirini 16 cm, visini 18 cm, u duzini 50cm Na svim ostalim delovima visina rova treba da je 20 cm, a visina 18 cm. Rov mora imati jedan kotao 45x45cm i tri kotla 60x60 cm. Rov mora biti pokriven daskama i zatamnjen

ISPIT URODJENIH OSOBINA

RAD U ROVU-discipline: pretraživanje rova, ostrina, istrajnost u rovu, glas u rovu

PRETRAŽIVANJE ROVA

Pri početku rada pas može biti podstrekivan dok ne pronađe divljac. Vodič za sve vreme rada mora stajati na početku rova i može napustiti mesto samo po nalogu sudija. Iskusan i dobar pas ne sme da prihvati pretragu nekoriscenog rova. Lisicu ili jazavca treba uterati tako da prodje ceo rov od ulaza do kotla gde se zatvara. Pas treba da obavi pretraživanje rova u vremenu 2 minuta. Svako izlazenje iz rova snizava ocenu za 1 poen; [pretraživanje bez izlazenja ocena 4, jedno izlazenje ocena 3; dva izlazenja ocena 2]. Ako pas napusti rov tri puta ili se u njega ne vrati u predvidjenom vremenu podleže diskvalifikaciji.

GLAS U ROVU

Pronalazenje divljaci u rovu pas označava upornim i neprestanim lajanjem pred resetkom. Treba razlikovati glas bez postojanja divljaci pred ulazak ili pri ulasku u rov od pravog glasa ispred divljaci.

OCENJIVANJE

ocena 4	stalan, uporan glas ispred divljaci
ocena 3	pas pri lajanju pravi pauze duže od 10 sekundi
ocena 2	pas se najmanje pet puta mora oglasiti ispred divljaci za pozitivnu ocenu

Vreme za ispitivanje glasa u rovu iznosi minimum 2 minuta, a neoglasavanje psa u rovu povlači diskvalifikaciju.

OSTRINA

Ispituje se nakon podizanja resetke grabljivici i davanja sanse od 10 sekundi da sama zauzme položaj u rovu koji joj odgovara [direktan kontakt]. Po isteku 10 sekundi podize se resetka ispred psa a vreme za ispitivanje ostrine iznosi 2 minuta. Vreme koje pas treba da drži divljac u zahvatu iznosi 10 sekundi.

OCENJIVANE: lisica

4+1	vrt odozdo za grlo i zahvat u predelu srca
4,5	svi zahvati za nijansu pogresni od pravilnih
4	zub za zub, za glavu, obraz i pun zahvat za uvo
3.5	plecka, grudi i stomak do zadnjih nogu
3	but, ledja i stalna borba
2,75	rep, sapa i vrh uveta
2,5	bez zahvata i lajanje sa udaljenosti od 1 metar

OCENJIVANJE:jazavac

- 4+1 vrat,potiljak,srce i nosna pecurka
- 4,5 svi zahvati za nijansu pogresni od pravilnih
- 4 zun za zub,glava i plecka
- 3,5 ledja istomak do zadnjih nogu
- 3 but i stalna borba""
- 2,75 sapa i rep
- 2,5 bez zahvata i lajanje sa udaljenosti od 1 metar

Kod ispitivanja ostrine na jazavca:pas koji u toku drzanja jazavca napravi pauzu u trajanju od 5 sekundi, zatim ponovo napravi zahvat i bude razdvojen u zahvatu ocenjuje se tako sto mu se ocena koju bi dobio za ostvoreni zahvat umanjuje za pola poena. Kratke pauze u trajanju ob 1-2 sekunde,u toku kojih paspopravlja ili menja zahvat ne uzimaju se u obzir.

""ocenu 3 za stalnu borbu dobija onaj pas koji jazavca drzi u zahvatu 45 sekundi i bude razdvojen bez zahvata ili paskoji u toku drzanjajazavca napravio jednu ili viose pauza duzih od pet sekundi i bio razdvojen u bilo kom zahvatu. Pas koji pri podizanju poklopca bude na vecoj udaljenosti od 1 metera podleze diskvalifikaciji.

ISTRAJNOST U ROVU

Istrajnost u rovu ispituje se od momenta kada pas u njemu pronadje divljac.Ocenjivanje: 4 [stalan napor da se ostvari zahvat,grabljivac zadrzi ili istera iz rova]. Svako napustanje rova po pronalazenju divljaci snizava ocenu iz istrajnosti za jedan poen. Pas koji tri puta napusti rov ili se ne vrati u njega u predvidjenom vremenu za rad poleze diskvalifikaciji.

RAD U POLJU

NOS: Upotreba nosa psa proverava se na tragu zeca. Pri ocenjivanju treba uzeti u obzir uslove koji vladaju na terenu [jak vetar,velika vlaznost tla,zaklon,njiva,put].Pas se ocenjuje na tragu zeca kojeg nije sam uocio i to samo na polju. Kao pomocni nacin za ispitivanje nosa mogu se koristiti tragovi fazana i jarebice. Nos se mora ispitati kod vidoglasnih pasa. Ovom delu ispita treba pokloniti najvecu paznju jer se ocena rada u polju sa ispita urođenih osobina koristi kao rezultat na svestranoj utakmici.

OCENJIVANJE ocena od 4 do2 u zavisnosti od tezine terena i kvaliteta nosa
ocena 1 diskvalifikacija

SIGURNOST NA TRAGU : Ocenjuje se rad na tragu zeca u polju,sigurnost se utvrđuje prema tome da li i kako brzo i sigurno pas prati trag. Nos i sigurnost na tragu su u najvise slucajeva zavisne kategorije.

OCENJIVANJE ocenjivanje od 4 do 1 zavisno od terena i sigurnosti na tragu.

ISTRAJNOST NA TRAGU: Obuhvata uporno pracenje zecijeg traga, stalna trud psa da pronadje izgubljen trag govori o visokoj istrajnosti psa na tragu. Izuzetna istrajnost na tragu ne sme uticati na vodljivost psa.

OCENJIVANJE ocenjivanje od 4 do 1 u zavisnosti od terena
ocena 0 diskvalifikacija

SLEDOGLASNOST: Za ocenjivanje sledoglasnosti koriste se zeciji trag u polju a pas se pusta na trag tek kada je zec izvan vidnoga polja. Moze se pustiti samo pas koga su sudije odredile. Sledoglasnost je onaj pas koji glasno prati trag zeca kojeg sam prethodno nije uocio. Pse koji su samo vidoglasni treba prethodno prijaviti sudijama kako bi se po potrebi odmah ispitala vidoglasnost. Postavljanje psa neposredno uz zeciju logu je nesvrshodno jer time pas gubi dragoceno vreme. Bolje je postaviti ga 20 do 30 metara od loge, a vodicu je dozvoljeno da psa vodi na povodniku prvih 50 metara. Svakom psu treba po potrebi ponuditi najmanje dva zecija traga. Mladi zecevi su nepodobni za ocenjivanje sledoglasnosti. Vidoglasnost koja prelazi u sledoglasnost moze se oceniti sa ocenom 2 iz sledoglasnosti. U slucaju dvoumljenja uzima se vidoglasnost. Pas sa ocenom 2 i vise dobija crticu na sledoglasnost. Psi "kresaci" [lajanje bez traga] su nepozeljni za uzgoj i dobijaju zabranu parenja.

OCENJIVANJE 4 h izuzetno dugo i glasno javljanje

- 4 sledoglasnost na distanci od minimum 400 metara
- 3,5 sledoglasnost na distanci 300--400 metara
- 3 sledoglasnost na distanci 100--300 metara
- 2 sledoglasnost sa cestim prekidima 50--100 metara

VIDOGLASNOST: Psi koji se ne prijavljuju kao sledoglasni moraju se ispitati iz vidoglasnosti. Za to se takodje primenjuje rad sa zecom u polju. Za potrebe ispitivanja nosa treba ispitati i vidoglasne pse na zecijem tragu. Psi koji su prijavljeni kao sledoglasni i koji nakon dva zecija traga ne pokazu sledoglasnost ne mogu biti ispitani na vidoglasnost.

OCENJIVANJE

- 4 ravnomerna vidoglasnost
- 3 100--400 metara
- 2 50--100 metara

VODOLJUBIVOST: Ocenjuje se urodjena sklonost psa za rad u vodi. Prikladne su stajace ili siroke tekuce vode sa dobrim prilazom. Pas mora da zapliva i nije potrebno da donosi. Vodenu dresuru treba strogo razlikovati od sklonosti za rad u vodi.

OCENJIVANJE 4 h radosno prihvatanje vode na znak ili komandu, slobodno plivanje i najvisa strast za rad u vodi

- 4 najmanje dva puta prihvatanje vode i plivanje na kracim rastojanjima
 - 3 plivanje za bacenim kamenom ili drugim predmetom koji tone
 - 2 prihvatanje vode i plivanje po bacanju drveta ili mrtve divljaci
- pas koji nece da zapliva podleze diskvalifikaciji

VODLJIVOST: Ispoljava se u opstoj poslušnosti i ponasanju psa tokom celoga ispita. Pri ispitivanju urođenih osobina duže ne pojavljivanje psa, vrlo istrajno u traganju ne sme imati uticaja na njegovu vodljivost. Drugim izostajanjem propustene discipline mogu se nadoknaditi samo ako to ne dovodi u pitanje opšti ishod ispita

OCENJIVANJE: ocene su od 4 do 1

PONASANJE NA PUCANJ: Ispituje se na početku ispita i ima za cilj da eliminiše iz uzgoja sve pse plasiljive na pucanj. Psi se na povodcu i na određenom rastojanju kreću u krug, pri čemu sa udaljenosti od 20--30 metara ispaljuju najmanje dva hitca. Psi koji deluju zaplašeno ili hoće da se udalje od vlasnika treba posebno nevezane ispitati.

OCENJIVANJE

- 4 ne obazire se na pucanj, pažljivo registrovanje, zastro registrovanje
- 0 plasiljiv na pucanj, ne odvaja se od vodica ili pobegne

Copyright:

www.kinoloska.com

ODGOJ I VOĐENJE MLADOG PSA

Već prvih dana nakon nabavke šteneta vidi se kakav će pas biti. Ali puno puta se štene ponasa sasvim drugačije nego što smo ga mi zapazili u njegovoj štenari. Ponašanje mladog psa u novoj sredini budućeg vlasnika varira od skičanja i zavlačenja po ćoškovima do veselosti i igre. Najvažnije je u odgoju mladog psa što pre uspostaviti kontakt sa štenetom, a to se postiže svakodnevnim izvođenjem psa u šetnju.

Odgoj štenadi

Prilikom puštanja psa u polje kroz igru posmatramo ponašanje šteneta i tu se već vidi kakve osobine štene ima. NLT ima dobar nos i tu osobinu treba što pre razviti tako što se pas navodi na trag divljači. Psa treba slobodno puštati da traga ali bitno je da se pas pozove k' sebi čim se prilično udalji. Tada se psu komanduje "SEDI" pomiluje se i nastavlja se dalje traganje. Ako se ova vežba često ponavlja kroz igru se razvija dobar kontakt sa vodičem. Potpuno je nepravilno psa dugo voditi na povodniku jer se takav pas nakon prvog puštanja ne vraća gazdi. Ali svakako se pas mora naučiti i na povodnik ali postepeno i blago. Slobodan pas će u polju da pronađe trag divljači i takav pas će se dobrovoljno vratiti vodiču nakon svakog obavljenog posla. Ovo je korisno onda kada se pretražuje veće polje i tada će slobodniji pas sigurno pronaći divljač i neće se motati vodiču oko nogu. Ako se pas ovako odgoji on će pre pokazati sledoglasnost kada se to od njega bude tražilo jer kod psa koji je slobodniji pre se bude urođene osobine nego kod psa koji se vodi na povodniku. Zato pravilno odgojen pas pronalazi divljač i odmah se koncentriše na trag i ne strahuje od kazne vlasnika. NLT-a treba osposobljavati kao lovačkog pomoćnika za rad u polju i sa 12 meseci pas bi trebao sigurno da radi u polju. Ali svakako treba paziti da se ne pre nagli u ovoj obuci. Ovo je veoma važna disciplina i korisna je za svaki drugi ispit u polju ili na vodi.

Nakon pola godine kad pas promeni zube počinje se sa vežbom u rovu a prva vežba je ulaženje i puzanje u rovu. Nepotrebno je odmah pokušavati na takmičarskom rovu nego se počinje u manjem i kraćem rovu sa jednom prostorijom. Osnovno pravilo je da ne smemo biti grubi prema psu. Pas treba dobrovoljno da ulazi i u najmračniji rov. Nepravilno je pse gurati u rov već treba da se polako bodri i podstiče da uđe u rov. Prvi put se poklopci od prostorija i tunela podignu da bi pas po svetlu prošao kroz rov a onda se poklopci postepeno zatvaraju i pas se navikava na mrak. Ova disciplina se vežba sve dok pas ne dođe do rešetke i zalaje. Dakle, najvažnije je da se pas za pretraživanje rova zainteresuje.

Ako je pas iz proletnog legla iste sezone se pas sa starosti 5-6 meseci može ispitati i na vodi. Psa ćemo lakše uvesti u vodu ako i sami uđemo u vodu i pri tome možemo održavati psa na vodi dok pliva da nebi osetio strah, od dubine.

Podmladak

Svaku disciplinu ispitujemo kroz igru, ali i tada se vide urođene osobine psa. Kada se vežba poslušnost tada se drugačije postupaju sa psom. I tada se obuka izvodi kroz igru ali se psu obraćamo sa više strogoće i ne smemo nikako popuštati psu npr. ako psu komandujemo "SEDI" pas mora da sedne pored vodiča i to sa uspravnim prednjim delom tela, a ne da pas zauzme ležeći stav.

PRIPREMA ZA ISPIT UROĐENIH OSOBINA

Pre početka priprema pas bi trebao da ima oko 7 meseci, da je promenio zube da je zdrav i spreman za obuku. Pod spremnošću se podrazumeva da pas mora biti psihički stabilan i mora biti zainteresovan za rad u polju. Unutrašnja psihička stabilnost psa se ispituje ponašanjem psa na pucanj. Na tekmičenju ili ispitu se puca u blizini psa i prati se njegovo ponašanje. Dobar pas već zna šta sledi iza pucnja i on staje u poziciju. Prilikom pucnja pas može pokazati streloplašljivost i mora se dobro oceniti da li je to urođeno ili nedovoljno obučeni pas. Dresura se izvodi tako što se pas izvede u šetnju nevezan i kad pokaže interesovanje za nešto onda se proizvodi oštar zvuk (tapšanjem ili pomoću dva drveta). Tako se pas lako zainteresuje i zaboravlja na strah od pucnja. Nakon ove vežbe prelazi se na pucanje iz pištolja startera ili plašljivca. Vodič vodi na povodniku, a pomoćnik puca i ako pas ne reaguje na ove pucnje prelazi se na vežbu sa lovačkom puškom. Ako se u periodu od 4 nedelje pas ne oslobodi straha od pucnja onda se dresura izvodi sa starijim psom koji se ne plaši pucnja.

Osnovno pravilo kod rada u rovu je da pas mora da radi sa voljom. Pas koji se prvi put suoči sa rovom dovoljno je da u njega uđe 1m. Vežba pretraživanja rova traje pola sata i ponavlja se svakih 8 dana tj. sve dok pas ne prolazi na rešetki. Ukoliko pas odmah laje na rešetki onda se ova vežba više ne ponavlja. Ako pas sigurno napada na rešetku tada se vadi i ponovo pušta da dođe do rešetke. Ovaj trening se ponavlja svakih 8-14 dana po pola sata. Ovu obuku ne smemo izvoditi brzo i ovu disciplinu pas bi trebao da savlada za 8 nedelja.

Parelelno sa ovom obukom u rovu vrši se i obuka sa tragom živog zeca koji se pokazuje psu da bi upoznao miris. Ovaj metod može dati rezultat odnosno probuditi sledoglasnost već za 3 pa do 10 meseci. Prosečno se sledoglasnost javi kad se promene zubi oko 6. meseca. Obuka se izvodi tako što se pas dovodi do friškog zečijeg traga ali bolje je da pas ne vidi zeca. Po tom tragu se pas vodi na povodniku sve dok vodič ne oceni da je pas siguran i da može sam da ide po tragu. Ukoliko se trag izgubi nepravilno je vraćati se na početak traga jer se dalji trag ohladi i takvo traganje ne daje rezultate. U početku nije bitno da li pas laje nego je bitno da pas pokaže volju za traganjem i da upotrebljava svoj nos. Kod prirodnih prepreka (putevi, voda i sl.) vodič pomaže psu tako što ga na povodniku dovodi na trag. Pri radu bi trebalo da se koristi dvogled da se vidi gde je zec otišao da bi se pas mogao korigovati na tragu. Ne može se tačno odrediti kada će pas postati sledoglasan ali bi se ta osobina do 12. meseca

trebale javiti. Puno je teže starijeg psa obučavati na tragu jer se tada pas meltretira. Pas se ne izvodi na utakmicu sve dok ne savlada ovu disciplinu. Ako pas u proleće glasno prati trag zeca 200 m. po žbunovitom terenu ne može dobiti najveću ocenu. Ako želimo da nam pas osvoji maksimalan broj poena onda trag mora imati komplikacije da sudija može videti sposobnost psa na tragu zatim nos-kvalitet i volju za trag. Ako se obučava u jesen po oranicama i suvoj travi mora se uočiti razlika između proletnog i jesenjeg traganja. Ako psa pripremamo za najveću ocenu onda ga izvodimo na teže terene i hladnije tragove. Sledoglasnost je urođena osobina, ali pas može biti i vidoglasan. Kod biranja štenaca taj nedostatak se može izbeći kontrolom glasnosti kod roditelja. Ako je vodič već utvrdio da je njegov pas vidoglasan na ispitu to mora prijaviti sudiji zbog posebnog načine ocenjivanja. Ali osnovno pravilo kod rada na tragu je da psu nikad ne smemo pokazivati srneće i jelenske tragove nego samo zečije.

VODOLJUBIVOST

Psa od melenja treba zainteresovati za vodu. Prilikom uvežbavanja aportiranja iz vode dovoljno je da pas dva puta donese aport iako ima veoma izraženu vodoljubivost. U tom slučaju pas će i bez vodičevog podsticanja da samostalno ulazi u vodu i traži. Odnosno ako psu prečesto bacamo aport on se navikava da u vodu ulazi samo posle becanja aporta, a ne samoinicijativno što mu umanjuje broj bodova pri ocenjivanju. Ukoliko se pas navikne tako da mu na utakmici nebi smanjili broj poena imitiramo rukom bacanje aporta da bi pas ušao u vodu. Uz to se komanduje "NAPRED" i pas ulazi u vodu.

Vodoljubivost

Kada dobije ocenu pas je još uvek u vodi i tada ga dozivamo k' sebi. Greška je ako pas ne ulazi u vodu samoinicijativno i samo se vrti oko nogu vodiča. Ukoliko pas nije vodoljubiv pokušava se sa pitomom patkom koja se pušta u vodu da je pas vidi. Na nogu patke veže se duži kanap da se patka ne izgubi. Kod pasa koji nisu vodoljublivi bitno je da imaju oštrinu, a ako ni to nemaju potpuno su nezainteresovani za rad na vodi. Ovo nije dovoljno da kažemo da je pas školovan za rad na vodi. Veliku ulogu u radu na vodi igra i vodič jer pas koji je oštar, sledoglasan i vodoljubiv nije od koristi ako nema dobar kontakt sa vodičem. Tek kada između psa i vodiča postoji kontakt takav pas će biti upotrebljiv u lovu npr. pas koji sledoglasno izradi zečiji trag mora se po svom tragu vratiti vodiču.

PRIPREMA PSA ZA SVESTRANU UTAKMICU

Da bi pas mogao da se priprema za svestranu utakmicu trebao bi da na ispitu urođenih osobina ili utakmici u rovu osvoji iz discipline "OŠTRINA" ocenu 3 ali mladi psi mogu početi i sa ocenom 2,5 jer oni mogu da napreduju između dva takmičenja. Za ovu pripremu je potrebno:

- 1.) kanap za aportiranje sa kožnom pokretnom ogrlicom dužine 20 m. od materijala koji se ne kvasi.
- 2.) obični drveni aport bez opterećenja
- 3.) drveni aport promenjive težine do 3 kg.
- 4.) krznena vreća za aport od zeca ili mačke
- 5.) krznena vreća od zeca ili mačke napunjena peskom težine do 1,5 kg.
- 6.) pišto1j starter ili plašljivac i pračka

Poželjno je svakog mladog psa voditi u lov da čuje pucanj i vidi divljač, ali za vreme ove dresure pas ne sme da aktivno učestvuje u lovu. Što se tiče dresure bolji rezultati se postižu svakodnevnim vežbanjem od 15 min. nego npr. subotom i nedeljom da se radi po 2 sata.

ODLOŽNOST

Pre početka ove dresure pas bi trebao već da ide na povodniku i da je savladao komandu "SEDI". Dobro savladana komanda "SEDI" je kad pas dođe do vodiča seda i gleda ga i za ovakav rad psa uvek treba pohvaliti. Kada pas sedne vodič kreće dva koraka od psa i komanduje "OSTANI" ili "MESTO" i pri tom pruža ruku prema psu. Ako pas ostane na mestu vodič se vraća i pohvaljuje psa. Nakon svakog časa dresure potrebno je poigrati se sa psom i uraditi ono što pas voli. Velika je greška ako se dresira pas koji je nezainteresovan. Zbog toga je potrebno poznavati pseću psihologiju. Vežba se ponavlja sve dok je pas ne savlada, a dobar rezultat je ako pas ostaje odložen 5 min. dok vodič u blizini nešto radi. Kada se vodič vrati do psa par puta ponavlja reč "OSTANI" da bi pas zapamtio komandu i tada se kontakt između psa i vodiča učvršćuje. Pogrešno je u početku galamiti na psa jer on još nije uvežbao komandu i ne zna gde je pogrešio i zato se samo strpljenjem dolazi do cilja. Da bi pas lakše shvatio komandu stavlja mu se ruka ispred glave i polako se ruka diže da bi kod psa stvorili optičku viziju prepreke. Pas ne sme ništa samovoljno da uradi zato on mora ostati u tom položaju sve dok se vodič ne vrati. Isti princip rada se uvežbava i u ležećem stavu. Najbitnije je kod odložljivosti da ne smemo psa nikada pozvati da dođe nego uvek se moramo vratiti po njega. Ako pas krene ka vodiču komanduje se "NAZAD" i pas se grdi. Ako pas uporno kreće prema vodiču onda pokušavamo sa zavezivanjem na kočić. Opet se komanduje "OSTANI" i odlazimo od psa, a pas nemože da krene za nama jer nije slobodan. Nakon par ponavljanja pas obično shvata da treba da ostane na mestu. Kada je pas siguran na kočiću pokušavamo sa odvezivanjem psa. Ako pas ostane odvezan na mestu pohvaljujemo ga. Na početku svake vežbe pas se obično hvali, a kasnije pri radu je dovoljno samo "BRAVO". Psa treba nagrađivati i kažnjavati ali samo onda kada pas shvata značenje kazne. Pri ovom vežbanju ne treba težiti perfekciji, a dobro je ako pas ostaje odložen 3-5 min. što se obično postiže za 2-3 nedelje. Ako pas koji leži odložen digne glavu ili ustane ili ako sedi pa legne nije bitno za praktičan lov, ali to jača njegovu samovolju. Jako oštar pas koji je odložen kad čuje pucanj ili vidi divljač laje i reži i ako vodič ne reaguje odmah pas kreće ka njemu.

Odložnost

Veoma pohvalno je ako pas oseti divljač pre nego što je vidi vodič. Na utakmici vodič se udaljava 40 m. od psa i pri tom pas ne sme da vidi vodiča koji puca. Ako pas ovako ostane odložen dobro se ocenjuje. Na utakmici se često psu popušta što se u dresuri nikako ne sme učiniti. Pored psa koji je odložen može se ostaviti mantil ili ranac, ali ne i povodnik da pas nebi mislio da je svezan. Što je vodič psihički stabilniji i sigurniji bolje je za psa jer nervoza sa vodiča uvek prelazi i na psa.

APORTIRANJE

Ova disciplina je jako važna i mora se svaki dan ponavljati i svejedno je da li se radi 2 ili 3 nedelje, ali je bitno da je aportiranje sigurno. Počinje se sa uzimanjem nepoznatog predmeta. I ako se pas upoznao sa predmetom ne smemo postupati grubo da pas nebi radio iz straha. Za ovu vežbu koristi se manji drveni aport bez opterećenja. Na početku je bolje aport obložiti krpom a kasnije se oblaže i krznom. Pas mora da sedi i pre toga komandujemo "APORT". Komandu "APORT" treba često ponavljati jer je to za psa nepoznata reč. Uzimanje predmeta uvežbavamo tako što levom rukom psu otvaramo vilicu a desnom stavljamo psu aport u usta ali i dalje držimo aport i istovremeno komandujemo "APORT". Pas će hteti da izbegne tu situaciju ali sa malo spretnosti i sa malo prisile pas će zadržati aport u ustima. Ako je pas i hoće da drži aport onda se izdaje komanda "DRŽI APORT" i desnom rukom pustamo aport. Pas će iskoristiti taj trenutak i odmah će ispustiti aport, a tada komandujemo "FUJ" i malo grdimo psa. Nije potrebno da pas dugo drži aport već je dovoljno 1 min. da se pas nebi previše maltretirao. Svakodnevnim treningom produžimo vreme držanja aporta a da pas to ne primeti. Kod ove vežbe psa treba obilno hvaliti da bi svatio šta je pravilno uradio. Ova vežba treba da se savlada za 8-10 dana.

Sad se prelazi na drugu fazu vežbe aporta. Vodič dok pas sedi i sigurno drži aport kreće 2-3 koraka od psa i zove ga k sebi. Tada pas ili ostaje da sedi sa aportom u ustima ili ga ispušta i dolazi do vodiča. Ako je pas ispustio aport opet mu se stavlja u usta i kanapom se malo omota aport da ga pas ne može ispustiti i onda se pas poziva da dođe. Ako pas dođe sa aportom obilno ga pohvalimo i nakon par ponavljanja pas će shvatiti da iako mu smeta aport nije teško doneti. Okovratni kaiš na psu mora biti prilično labav da se pas nebi gušio. Pas se kažnjava samo ako neće da ponovi vežbu koju je sigurno naučio. U prvim nedeljama ove dresure potrebno je dosta strpljenja. Ove dve faze imaju za cilj da pas nauči da drži aport i da sa njim ide prema vodiču. Ako se ovo postigne prelazi se na sledeću fazu.

U ovoj fazi pas mora da nauči da aport ispusti samo na komandu. Ova vežba se brzo savlada jer pas jedva čeka da ispusti aport. Ruka se stavlja psu ispod brade i komanduje se "PUSTI".

Aportiranje krznate divljači

Sada se prelazi na vežbu uzimanja aporta sa zemlje. Ova vežba je dosta teška i prilikom izvođenja dresure mogu se javiti mnogi problemi. Pas mora da sedi ispred nogu mu se stavlja aport. Da bi smo psa naveli da uzme aport moramo ga zainteresovati i na neki način mu pokazati šta se od njega traži. Zato jednom rukom krećemo prema aportu kao da hoćemo da ga uzmemo i to par puta ponovimo. Zatim istovremeno kad pođemo jednom rukom prema aportu drugom rukom povlačimo povodnik da bi smo psa približili aportu. Ova vežba se ponavlja par puta tako da pas shvati da sam treba da uzme aport sa zemlje. Veoma teško je odrediti za koliko vremena pas treba da savlada ovu vežbu, ali za 5-6 dana pas bi trebao da uzme aport u zube. Kad se to postigne pobeda je zajednička i sve ostalo je pitanje vremena i strpljenja.

Sad je red na vežbu u kojoj pas uzima aport sa zemlje i dolazi do vodiča koji ga je ostavio. To se uvežbava sledećim redosledom radnji: Prvo pas mora da sedi, zatim mu se stavlja ispred lica aport da bi ga video, zatim se aport spušta psu pred noge, onda vodič kreće polako od psa, potrči i seda na zemlju, a pas mora da uzme aport sa zemlje i dođe do vodiča. U ovom trenutku je bitno da volja za radom ne napusti psa, zbog toga ga vodič posle svakog dobro obavljenog zadatka hvali ili se sa njim poigra. Ovakvim radom rezultati brzo dolaze do izražaja a volja za radom raste i kod psa i kod vodiča. Ako pas prvi put ponese aport i pravilno ga preda vodiču treba ga nagraditi najbolje što se može. Pas se najviše raduje kada ga vodič izvede u polje jer je to za psa najveća nagrada, nagrade u vidu privlačnih komadića hrane su poželjne, za velike pse sa većim apetitom, ali za terijera one nisu baš najprikladnije.

Sledećih 14 dana dresura se odvija u cilju da se aport svaki dan sve dalje ostavlja od psa s tim da bude maksimalno 10 - 20 m. od psa. Kad se postigne da pas donosi aport sa ove daljine to znači da kontakt između psa i vodiča vrlo dobar. Zato se sve kasnije vežbe lakše savlađuju. Do sada je pas sve vreme bio na dugačkom povodniku i nakon dobro obavljenog zadatka psa odvezujemo. Ako pas nakon odvezivanja ne izradi vežbu vodič ga izgrdi i ponovo stavlja psa na povodnik. Najvažnije pravilo kod aportiranja je da nikad za vreme vežbanja aporta vodič ne srne bacati aport, mada je to za vodiča lakše, već uvek aport treba odneti i staviti na zemlju tako da pas shvati razliku između ozbiljnog rada i igre.

Za sledeću fazu dresure aporta poželjno je imati veće dvorište ograđeno žicom jer u ovoj fazi se ispoljava veća prisila na psa. Prostor bi trebao da bude dugačak 15 - 20 m. Sada se za ovu

vežbu koristi drveni aport sa promenljivom težinom. U početku se primećuje da pas neće da uzme iz ruke teži aport jer na njega nije naučio već se sa dresurom počinje ispočetka. Pošto pas već zna značenje kazne i zavezivanje na dresarski povodnik on vrlo brzo prelazi sa jedne faze na drugu jer radi sve što mu je poznato. Zato se sa većim aportom vrlo brzo postižu isti rezultati kao i sa početnim manjim aportom. Cilj narednog perioda dresure je da se veći aport svaki dan sve više za težinu od 200 gr. nepotrebno je od psa zahtevati da aportuje 10 kg. teške predmete jer to teško deluje na muskulaturu prednjih nogu koje počinju da se iskrivljuju pod velikim teretom. Isto tako aportiranje teških predmeta dovodi do povećanog širenja grudnog Koša. NLT je dovoljno snažan da može aportovati ptice i manje krznašice tj. težina aporta ne srne prelaziti 3 kg.

U ovom periodu veoma je važan ograđen prostor jer u ovim fazama pas pokazuje nezadovoljstvo i usled rada bez dresarskog povodnika pas želi da se izvuče iz nezgodne situacije. Kada se pas uvežba da donosi i ovaj aport onda aport možemo obložiti mačijim ili zečijim krznom da bi se pas navikao da drži divljač u ustima. Ovo navikavanje traje 2-3 dana.

U zadnoj fazi dresure moramo psa naučiti da aport odnosno divljač hvata za sredinu tela. Ukoliko pas aportira zeca i uhvati ga za jedan kraj tela onda mu drugi kraj pada pod prednje noge i usied čestog gaženja prednjim nogama pas brzo ispusti aport. Da se ovo ne bi dešavalo psu ćemo pokazati kako da uzme aport tako što ćemo uzeti aport u ruke i pravilno ga dati psu u zahvat i komandovati "TAKO (uzmi) APORT". Bitno je kod aportiranja da se vodič uvek okrene u pravcu ležanja divljači ili aporta. Ako se pas sa aportom ne vraća prema vodiču pravom linijom onda ćemo to iako ispraviti pomoću rada sa dugačkim povodnikom.

Psa ćemo zavezati na povodnik i poslaćemo ga po aport. Kada pas uzme aport i krene prema nama vodič će pomoću povodnika blago da usmerava psa tako da se pas prema vodiču uvek vraća pravom linijom odnosno najkraćim putem. Većina pasa to radi nesvesno, ali i oni psi koji ne idu pravo ovu vežbu savladaju nakon par ponavljanja.

Nakon 6 nedelja pas bi trebao da savlada vežbu aporta i tada se prelazi na krznenu vreću napunjenu peskom. Pas koji je dosadašnje vežbe sa uspehom savladao sada neće imati puno problema. Uz malu pomoć on savlađuje i ovu vežbu i sa uspehom aportuje vreću sa peskom. Nakon ovoga vreća se zamenjuje sa pravom divljači. Vodič komanduje psu da sedne, odnosi divljač 15-ak metara i spušta na zemlju. Vraća se do psa i komanduje "APORT". Zadatak psa je da donese i pravilno preda divljač vodiču. Kada se ova i faza završi psa odvodimo u polje tj. na teren jer je do sada radio u dvorištu. Ovo ima za cilj da se pas oslobodi i što više približi pravom lovu. Obično se počinje na livadi sa niskom travom, a zatim se traži sve veća trava tj. bira se gušći i teži teren. Vremenom se daljina do aporta sve više povećava. Prilikom donošenja aporta ostavlja se uočljiv mirisni trag da bi pas mogao da nađe aport. Ukoliko je pas neozbiljan i ne prihvata rad opet se pokušava sa povodnikom. Nakon 8 dana bi pas trebao da aport donosi sa daljine do 100 m. Vežba sa krznenom vrećom koja je ranije izvođena sada služi da se pas što lakše navikne na pravu divljač. Zeca pri dresuri možemo koristiti friško ubijenog ili se on zamrzne da bi se mogao kasnije koristiti. Pri upotrebi takvog zeca moramo paziti da se zec potpuno odmrzne da psu ne bi utruli nervni završeci u zubima prilikom hvatanja. Sada se ponovo vraćamo u dvorište. Psu damo da pomiriše friškog zeca i onda mu damo da ga čvrsto uhvati. Kada pas pusti zeca stavljamo ga psu pred noge i komandujemo "APORT". Pas koji je putem školske dresure savladao vežbe aporta pravilno će aportovati zeca. A ako pas ne aportuje počinje se sa početnim vežbama aporta. Ako nevezan pas sa voljom pravino aportuje zeca onda opet odlazimo u polje. Tada se postavlja miris i zec se odnosi na daljinu od 30 m. Vodič je uzeo komadić krzna od zeca, vraća se do psa i daje mu da

pomiriše i tek tada vodič komanduje psu "APORT ". Pri ovom radu se nesrne izdavati više komandi da se pas ne bi zbunjivao. Tako će pas brzo po tragu da nađe i aportuje zeca. Ukoliko pas ne izvrši zadatak zavezuje se na povodnik pri čemu okovratni kaiš malo jače steže da bi to pas osenio kao kaznu, "a uz to se pas grdi sa "FUJ". Tada se pas pošalje po aport i ako opet zakaže tada se moraju utvrditi prethodne vežbe aporta. Sada se pas vodi na kratkom povodniku sve do zeca i komanduje se "APORT". Ovo se ponavlja sve dok pas ne uzme zeca. nakon toga se daljina do zeca povećava, najhitnije je da ukoliko pas ne aportuje dobro moramo ponavljati prethodne vežbe i ustanoviti koju fazu pas nije savladao i na njoj se moramo zadržati sve dok je pas u potpunosti ne savlada. Ako pas aportuje sigurno i sa povodnikom i bez njega tada postepeno povećavamo daljinu do aporta tako da dlakavu divljač pas mora aportovati sa daljine od 200 m., a pernatu divljač sa daljine do 150 m. Treba posebno paziti da pri postavljanju više tragova divljači nikad ne smemo ukrštati tragove divljači sve dok se miris starijeg traga potpuno ne izgubi za staje potrebno oko 24h.

Aportiranje pernate divlječi

Mirisni trag ne smemo postavljati po mokroj travi jer je to veoma teško za psa. Na takmičenju se na kraju traga postavlja sveža divljač, a jedan sudija se skriva u blizini da prati ponašanje psa kod mrtve divljači. Ako pas ide po tragu i dođe do mrtvog zeca zatim ga ostavi i nastavi tragom sudije koji ga skriven posmatra to se ocenjuje isto kao i da mu je pas doneo zeca. Ovo se toleriše samo na utakmici ali ne i prilikom školske dresure jer nemamo uvek pomoćnika koji će postavljati tragove. Ako pas sigurno aportira dlakavu divljač prelazi se na pernatu divljač. Za tu svrhu možemo koristiti i smrznutu pernatu divljač ali i svežeg fazana ili goluba .

Pre takmičenja trebalo bi svake nedelje postavljati po jedan trag zeca i goluba da bi se pas uvežbao jer bi ovo predstavljalo veliku prednost na takmičenju. Za poslednju vežbu pred takmičenje potrebno je i sledeće: Psa koji je naučio pravilno aportovati izvesti u polje i pre komande "APORT" opaliti iz puške da bi se pas što više približio stvarnoj situaciji u lovu. To se radi da bi pas na takmičenju prilikom pucnja mirno sačekao komandu "APORT" i na kraju vežbe aporta najvažnije pravilo je da prilikom svakog časa dresure moramo ponoviti prethodne vežbe iz početka.

IZVLAČENJE IZ ROVA

Posle vežbe aporta trebalo bi da se pređe na rad na vodi, ali pošto za ovu vežbu treba dosta prakse onda se preporučuje da se rad na vodi uvežbava kao poslednja disciplina. Zato se dresura odvija u cilju usavršavanja komandi i uspostavljanja boljeg kontakta sa psom, a osim toga vreme za lov na patke još nije stigao pa se zbog toga rad na vodi ostavlja za kraj. Zbog toga bi se ovaj period trebao iskoristiti da pas utrenira izvlačenje mrtvog grabežljivca iz rova.

Mnogi misle da je ovo urođena osobina i da je to dovoljno ali nije tako jer je ovo u stvari disciplina aporta u kojoj pas mora da se kreće unazad sa ispruženim nogama. Zato kod ovog uvežbavanja moramo biti veoma strpljivi i temeljni. Postoje pas već naučio aportirati mrtvu dlakavu divljač bolje bi bilo da se radi sa pravom divljači, ali u nedostatku divljači može se vežbati sa komadom kože. Za ovu vežbu je potreban rov sa dosta poklopaca da bi se dužina rova stalno mogla korigovati. Unutrašnje dimenzije rova su 20x18 cm., a dužina najmanje 4 m. Pred kraj rova se postavlja daska sa rupom u sredini kroz koju se povlači kanap koji se veže za zadnje noge grabežljivcu. Ispred rova kopa se udubljenje dugo 1 m., prečnika 30 cm., u kojem pas može da leži. Dok se ova disciplina ne savlada ne bi trebalo da se ekperimentiše na takmičarskom rovu. Za 1. i 2. razred na takmičenju treba dosta vežbati je u 3. nagradi razred spadaju psi koji izvuku grabljivca iz rova sa povodnikom. Počinje se tako što grabljivca stavimo u rov na daljini od pola metra s tim da je glava okrenuta prema ulazu u rov a za zadnje noge se veže kanap koji je jedan metar duži od rova. Kod svakog metra kanapa postoji oznaka da se može videti koliko je pas izvukao grabljivca. Pri ponavljanju vežbe grabljivac se povlači nazad u rov pomoću kanapa. Važno pravilo je da pas ne srne da izgubi volju za ulaženjem u rov jer nam dosadašnja obuka ništa ne vredi ako pas izgubi volju za radom u rovu.

Počinje se tako što pas leži na ulazu u rov sa povodnikom i onda mu se komanduje "APORT". Pas ulazi u rov i zastaje pred grabljivcem. To se vidi jer se pri daljini od pola metra još vide zadnje noge psa. Ovde ne treba koristiti stroge komande nego samo blago komandovati "APORT. Ako pas neće da izvlači grabljivca vadimo psa i sami izvlačimo grabljivca. Tada malom vežbom na zemlji pokazujemo psu da je grabljivac aport koji treba da uhvati. Onda se počinje iz početka sa izvlačenjem. Dobar rezultat je kad pas izvuče grabljivca tako da mu se glava nalazi van rova. Tek tada vodič uzima grabljivca. nepravilno je zavlačiti ruku u rov da bi se grabljivac izvukao. Ako je pravilno izvukao onda se nagrađuje. Sutradan se postupak ponavlja samo što se divljač uvlači jedan metar u rov tako da se pas celim telom nalazi u rovu. Ako pas sada neće da aportira grabljivca dovlačimo ga nazad i malo oštrije ga kažnjavamo tako što jače stežemo okovratni kaiš i ponavljamo vežbe aporta. Piakon toga se pokušava sa ponovnim izvlačenjem iz rova. Tako se stalno smenjuje, rad u rovu i vežba na zemlji kao vid kazne sve dok pas ne izvuče grabljivca sa daljine od jednog metra. Ovakav način vežbanja zahteva više vremena nego predviđenih 15 min., i od vodiča i od psa zahteva maksimum zalaganja. Dobro bi bilo da se povodnik za dresuru psa označi na svaki metar da se vidi koliko je pas ušao u rov. Velika je greška ako pas prođe pored grabljivca u rovu. Tada se rov otvara na drugom kraju jer on više ne može da izvuče grabljivca. U letnjem periodu ova vežba se radi uvuče i pas se mora osvežiti vodom pre vežbe. Ukoliko pas napreduje grabljivac se uvlači svaki dan za pola metra u rov. Ali ukoliko pas ne savlada neku dužinu, ali i ako pas ne savlada vežbu ne treba se zabrinuti nego treba pokušati sa manjom daljinom da bi psa donekle odmorili i rasteretili. Ovako naučen pas nikad neće izneveriti svog vodiča pa čak kada se na takmičenju zahteva od njega da izvuče sasvim nepoznatog grabljivca. Pas koji prvi put izvuče grabljivca sa strahom on će u susretu sa nepoznatim grabljivcem da izneveri vodiča, a uz to će nepoznatog grabljivca cepati.

Ako pas sa povodnikom izvuče grabljivca iz celog rova onda se pokušava sve iz početka s tim da se psu skida povodnik. Važno pravilo je da se pas nikad ne srne vući na povodniku iz rova ukoliko je uhvatio grabljivca nego mu se samo malo može pomoći, Ako pas do početka takmičenja nije stigao da uvežba izvlačenje bez povodnika tada vodič mora to naglasiti sudiji tako da se pas ispita iz ove discipline na povodniku s tim da se pas veže na povodnik bez okovratnog kaiša.

RAD NA KRVNOM TRAGU

Za dresuru se pravi veštački krvni trag od krvi visoke divljači jer na njemu vodič može pratiti i korigovati psa. Nije najpoželjnije da sam vodič koriguje psa i zato nam je potreban pomoćnik. Krvni trag se postavlja ujutru. Dobro je raditi sa tragom sveže ubijene divljači, na takmičenju se postavlja trag do 400m. tako da taj trag ima dve oštre krivine i da se pri postavljanju utroši 0,25 litara krvi. Krvni trag postavlja pomoćnik, najbolje bi bilo da pomoćnik nacrtu šemu krvnog traga tako da bi mogao pravovremeno da koriguje vodiča sa psom. Vremenski period od postavljanja krvnog traga do početka dresure iznosi 2 sata. Krvni trag se radi sa uprtačima da se pas ne bi gušio. Pas se ostavlja na 10 m od početka krvnog traga i vodič odlazi do mesta početka traga i smireno ga posmatra. Sve ovo se radi da bi smirenost prešla i na psa. Tada vodič dovodi psa da se i on upozna sa krvnim tragom. Vodič bi trebao da poznaje šemu krvnog traga. Vodič mora da posmatra psa i da vidi koliko mu je ta osobina urođena i koliko je pas za trag zainteresovan. Pri radu psa se posmatra da li pas sledi krvni trag ili je prešao na neki sveži jutarnji trag. O krvnom tragu se može dosta napisati ali se ne može predvideti ponašanje svakog psa. Ako vodič primeti da je pas sišao sa traga odmah se prekida rad. Vodič obeležava zadnju kap krvi koju je pas pronašao i pomoću oznake pas će uspeti da se vrati na trag. Ako pas ide u dobrom pravcu treba uočiti da li se on kreće po tragu ili samo naslućuje pravac krvnog traga. Psi koji rade na krvnom tragu sa visokim nosom izazivaju sumnju da često gube trag, a ukoliko pas radi visokim nosom može biti slučaj da je izgubio intereso-ovanje za krvni trag. Zbog toga se psu mora oštrije komandovati "TRAŽI KRV". Ako je pas uspeo da pronađe trag mora se pohvaliti. Ukoliko pas pravilno radi komanduje se blago i ne srne se puno pričati i to će kod psa da probudi još veću volju za radom. Najbolji rad je ukoliko pas radi brzo, ali ne treba ga previše ubrzavati. Tada vodič ima dovoljno vremena da uočava postavljene oznake tj. da prati da li je pas na krvnom tragu. Zbog toga se kod prebrzog psa ne stigne paziti na ispravnost njegovog rada. Uspeh dolazi ako se ima poverenja u psa koji do rezultata dolazi sporijim radom.

To se postiže samo povodnikom za krvni trag koji je dužine 10 m. nije bitno koliko pas siđe sa traga ali je bitno da na trag ne srne biti vraćen uz pomoć sudije ili pomoćnika koji je postavio krvni trag. Znači bitan je samo rezultat. Dobar rezultat je kada pas prvi put dovede vodica po krvnom tragu do divljači u predviđenom vremenu. Vodič mora da vidi kakvo interesovanje pas pokazuje kada dođe do mrtve divljači. Neki psi cepaju mrtvu divljač, pa zbog toga psa ostavljamo na povodniku kod mrtve divljači i udaljavamo se najmanje 20 m i posmatramo kako se pas ponaša.

Na takmičenju se na kraju krvnog traga postavlja divljač sa zašivenom utrobom ali ponašanje psa mora biti isto kao i kod sveže divljači. Često puta u praktičnom lovu rana kod divljači je sveza i ako je veća obilno krvari pa zbog toga pas često nema želju za cepanjem. Mladi NLT bez mnogo prakse često hvata mrtvu divljač za vrat ili noge i vuče je prema vodiču ali to nije nikakva greška nego se bez ikakvog govora prekida rad i pas odvodi.

Ako se pas zatekne da čepa divljač kažnjava se sa jedno strogo "FUJ" uz blag udarac koji u većini slučajeva dobro deluje na psa. Psi koji cepaju i zakopavaju divljač su neupotrebljivi u lovu i zato se na takmičenju ovi psi diskvalifikuju.

Vežba krvnog traga se ponavlja nakon 5 dana s tim da sada krv mora biti potpuno isušena. Netreba propustiti da pas u lovu nade sveže ubijenu divljač, najveća greška od strane vodiča je da psa drži na kratko jer bi pas trebao da radi sa celim povodnikom od 10 m jer tek tada možemo da ocenimo kvalitet rada našeg psa. Ako za dresuru nemamo uvek krv od divljači

možemo koristiti i govedu ili ovčiju krv. Zbog toga se krv može čuvati i u frižideru konzervirana jer se ona uvek mora koristiti sveža. Jedan srednje kvalitetan pas će nakon 5-6 vežbi krvnog traga shvatiti šta se od njega zahteva.

U daljoj fazi rada na krvnom tragu predstoji nam trag produžavamo na 400-500 m. Pas treba da radi sa interesovanjem i velika je greška psa koji nema puno interesa gurati sa jedne discipline na drugu već je bolje nabaviti novog psa. Dresura na krvnom tragu zahteva mnogo truda i izdataka, zato se za praktično korišćenje u lovu trebaju dresirati samo oni psi kod kojih su maksimalno nasledene osobine za rad na krvnom tragu. Za odabiranje psa za rad na krvnom tragu prednost imaju psi sa dobrim rezultatima na ispitu urođenih osobina.

SPECIJALNA UTAKMICA U RADU POD ZEMLJOM

Na utakmici mogu učestvovati svi pozitivno ocenjeni psi, ali se titula može dodeliti samo psu sa položenim ispitom urođenih osobina

DISCIPLINE odlozljivost sa pucnjem-ispituje se kao na svestranoj utakmici
izvlacenje iz rova-ocenjuje se kao na svestranoj utakmici
rad u rovu-pretrazivanje, istrajnost, glas ostrina

Rad u rovu se ocenjuje kao i na svetskoj utakmici, s tom razlikom što setraži da pas lisicu drži od 20 sekundi, a jazavca

UTAKMICA U BRZINI ZAHVATA NA LISICU

Pravo učešća imaju psi sa položenim ispitom urođenih osobina. Lisica se zatvara u sredini rova, istovremeno sa puštanjem psa u rov lisici se dižu obadve rešetke i daje joj se mogućnost kretanja napred ili nazad. Vodič može prijaviti zahvat tek kada pas stupi u kontakt sa lisicom. Meri se vreme od ulaska psa u rov do prijavljivanja zahvata. Boduju se samo ispravan zahvat za vrat i srce, a redosled pasa se utvrđuje na osnovu vremena za koje je zahvat postignut.

Utakmica

Ukupno vreme za rad psa iznosi jedan minut. Samo psi sa ispravnim zahvatom konkurišu za jednu od kandidatura CACT, R.CACT i.t.d. a ostali psi se samo razvrstavaju po nagradnim razredima u zavisnosti od zahvata. 1 minut. U slučaju da dva psa ostvare isti rezultat (isti zahvat za isto vreme) vrši se ponovno ispitivanje.

Lov-jamarenje

UTAKMICA U DUZINI TRAJANJA ZAHVATA NA JAZAVCA

Pravo ucesca imaju psi sa polozenim ispitom urodenih osobina stariji od 18 meseci. Jazavac se zatvara na sredini rova. Istovremeno sa pustanjem psa u rov jazavcu se dizu obe resetke i daje mu se mogucnost kretanja napred ili nazad. Pas mora ostvariti zahvat u vremenu od 2 minute.

Utakmica

Vreme trajanja zahvata meri se od momenta kada vodici prijavi zahvat (kada pas ostvari kontakt) pa sve dok pas prvi put ne pusti jazavca ili vodici ne zatrazi prekid zahvata. Kratke pauze od par sekundi u kojim pas popravlja zahvat ili menja zahvat ne racuna se kao ispustanje jazavca ili prekid drzanja. Najkrace vreme koje pas treba da drzi jazavca u zahvatu iznosi 2 minuta. Za kandidaturu CACT, R.CACT, Prvak Srbije i.t.d. konkurisu samo psi koji su jazavca drzali duze od 2 minute i duze, bez obzira na vrstu zahvata. Rangiranje pasa vrši se prema duzini trajanja zahvata. Ako dva psa podjednako dugo drze jazavca, prednost se daje psu sa boljim zahvatom (ocenjivanje zahvata od 4 do 4+1). U slucaju da oba psa podjednako dugo u istom zahvatu, ponavlja se ispitivanje, ali se u ovom slucaju gleda brzina uspostavljanja zahvata, odnosno vreme za koje ce pas stici do jazavca i ostvariti zahvat. Dovoljno je da pas uspostavi zahvat nakon čega se vrši razdvajanje.

Lov-jamarenje

PROSIRENA UTAKMICA RAD U ROVU SA APORTOM IZ VODE

Rad u rovu ocenjuje se isto kao i na specijalnoj utakmici u rovu i discipline su iste. Aport iz vode ocenjuje se: Vodica salje psa koji na komandu ulazi u vodu. Pas ulazi u vodu na komandu bez bacanja predmeta. Kada pas zapliva desetak metara od obale sudija baca mrtvu patku u vodu blizu psa. Ocenjuje se donosenje i predaja patke vodici.

Ocnjivanje: ocena

- 4 pas donosi patku bez pustanja, seda i predaje je vodici
- 3 pas odlaze patku da bi se otresao ili je predaje bez sedenja
- 2 pas dva puta odlaze patku ili je jedanput odlozi i preda bez sedenja

Ovim disciplinama dodaje se vlacka pernate divljaci koja se ocenjuje isto kao i na svestranoj utakmici.

PROSIRENA UTAKMICA U ROVU SA VLACKOM PERNATE DIVLJACI

Rad u rovu ocenjuje se isto kao na specijalizovanoj utakmici u rovu, a discipline su:

- 1 odlozljivost sa pucnjem
- 2 pretrazivanje rova
- 3 istrajnost u rovu
- 4 glas u rovu
- 5 ostrina na lisicu
- 6 ostrina na jazavca

Ovim disciplinama dodaje se vlacka pernate divljaci koja se ocenjuje isto kao i na svetskoj utakmici.

SPECIJALNA UTAKMICA U RADU NA DIVJU SVINJU

Na utakmici mogu učestvovati svi pozitivno ocenjeni psi sa položenim ispitom urođenih osobina.

DISCIPLINE

--pretraživanje

--istrajnost

--ostrina

--glas

Rad na divlju svinju ispituje se u gataru površine 100 x 200 metara. Teren mora biti gusto obrastao rastinjem koje odgovara prirodnom stanistu divlje svinje, sa najmanje jednim kaljužištem i uzvisenom čekom sa koje sudije prate rad psa. Pored sudija i vodica u gataru se smeju nalaziti samo pomoćnici za odvajanje koje određuje vodja utakmice.

Oblajavanje svinje u lovu

PRETRAŽIVANJE: Vreme za pretraživanje iznosi 7,5 minuta, a ukupno vreme za rad psa 15 minuta. Svako vraćanje psa do vodica u toku pretraživanja snižava ocenu za 1 poen. Ocene su od 4 do 1. Četvrto vraćanje ili ne pronalazjenje svinje u datom vremenu povlači diskvalifikaciju.

ISTRAJNOST: Ocenjuje se od momenta kada pas pronadje svinju i tokom rada psa na svinji. Svako vraćanje psa ili napuštanje svinje snižava ocenu za 1 poen. Ocene su od 4-1.

Oblajavanje svinje u gataru

OSTRINA: ocena

4 - pas mora da hvata divlju svinju

3,5 - lajanje sa udaljenosti maksimum 1-2 metara

Seminarski rad

3 -lajanje sa udaljenosti do 3 metara

2,5 -lajanje sa udaljenosti do 5 metara

Pas koji laje sa veće udaljenosti od 5 metara, napusti svinju ili se nevrati u predviđenom vremenu, podleže diskvalifikaciji .

GLAS: Ocenjuje se sve vreme rada psa od momenta kada pas pronadje svinju ocenama od 4 do 2.

SVESTRANE UTAKMICE

Svestranoj utakmici mogu pristupiti svi psi bez obzira na uzrast, ukoliko su pozitivno ocenjeni i imaju položen ispit urođenih osobina. Broj pasa koji se može ocenjivati na svestranoj utakmici određuje se u zavisnosti od lokalnih uslova.

Rad u rovu Discipline:

Pretraživanje rova, glas u rovu, ostrina i istrajnost (nacin ocenjivanja je isti kao i na ispitu urođenih osobina)

Izvlacenje iz rova

Na kraju rova nalazi se mrtva grabljivica sa glavom okrenutom ka psu. Pri izvlačenju iz rova vodica može koristiti sopstvenu grabljivicu ukoliko je iste vrste i velicine kao i ona koja se koristi za utakmicu. Vodica može birati da li će pas izvlaciti grabljivicu slobodan ili na dugackom povodcu. Pas koji izvlaci na povodcu može konkurisati samo za treci nagradni razred. Vodica psa može podstrekivati ali suviše glasno komandovanje i primena sile mogu uticati na snizenje ocene. Koriscenje davilica i slicnih okovratnika nije dozvoljeno.

Ocenjivanje: ocena

4 pas dobija ukoliko u dogovorenom vremenu (2 minute) toliko izvuce grabljivicu da je vodica može dohvatiti rukom. Svako izlazenje umanjuje ocenu za jedan poen (jedno izlazenje ocena 3, dva izlazenja ocena 2, tri izlazenja ocena 1) ako pas i cetvrti put napusti rov i u njega se ne vrati u predviđenom vremenu, podleže diskvalifikaciji.

Ocenjivanje-rada na povodniku: ocene

Odgovaraju ocenama pri slobodnom izvlačenju, ali se množe sa manjim koeficijentom

U toku izvlačenja svi posmatraci se moraju udaljiti od rova onoliko daleko kolikoto sudije zahtevaju.

Rad u polju

Ocenjuje se isto kao na ispitu urođenih osobina ili se prepisuju ocena koja je na njemu postignuta.

Grmarenje-(pretraživanje)

Pas se salje u pretraživanje po dobro obraslom terenu (kukuruz, sas, gusta mlada borova suma) sa položaja vodica pokretom ili tihom naredbom. Vodica ostaje na svom mestu i uvek se može ispitivati samo jedan pas. Pretraživanje se vrši po terenu koji je dovoljno velik i pruža skloniste divljaci, tako da ga pas mora podrobno pretresiti. Gonjenje u druge teritorije nije poželjno. Svakom psu po mogućnosti treba ponuditi još nepretrezenih površina. Pas u primerenom roku treba da krene natrag ka vodici tako da se i dalje ispitivanje pretraživanja ne remeti. Pas se ocenjuje za sve vreme pretraživanja terena do pronalazenja divljaci. Psa ne treba po svaku cenu vratiti zvizdukom.

Rad na krvnom tragu

Ispituje se na najmanje 6 metara dugom povodniku sa propisnom ogrlicom. Ispitivanje se vrši na 400 metara dugom tragu za cije postavljanje je utroseno 1/4 litre krvi divljaci. Trag se

postavlja u sumi, a pocetak traga se moze nalaziti do 100 metara izvan sume. Mesto nastrela se oznacava krvlju ili zelenom grancicom. Na kraj traga postavlja se primerak mrtve divljaci (srna,divlja svinja). Divljac mora biti dobro zasivena ukoliko joj je izvadjena utroba. Pas mora pronaci divljac čistim radom. Sigurnost na tragu, nos,miran i temeljan rad čine osnovu ispitivanja. Pas koji dodje do divljaci uz tri vracanja dobija najmanju ocenu 1. Tragovi u prvih 50 metara moraju ići u istom pravcu.Susedni trгови moraju biti medjusobno udaljeni najmanje 100 metara. Svaki trag mora imati najmanje dve okuke tupog ugla koje se označavaju nesto većom kolicinom krvi. Markiranje na tragu se moze vrsiti neupadljivo na poledjini drveca. Krvni trag ne sme biti mladji od 2 sata niti stariji od 8 sati. Postavljanje tragova vrsi sudija. Tokom rada na krvnom tragu vodice svog psa moze povući i ponovo pustiti na trag ili se korigovati. Od strane sudija vodice sme najvise tri puta biti korigovan na krvnom tragu.

Oblaivač i pokazivac mrtve divljaci

Ispituje se na istom tragu odmah nakon rada na povodcu pri cemu sekrvni trag produzuje na 550 metara. Nakon 400 metara rada na povodcu pas se odvezuje kako bi radio 150 metara dalje do divljaci. Ovde se ocenjuje samo nacin obljavanja ili pokazivanja nezavisno od toga da li je pas divljac nasao po krvnom tragu ili nasumice. Pas moze biti vracen na trag najvise 2 puta. Oblaivaci i pokazivaci sa ocenom 3 i 4 kao znak dostignuca dobijaju takozvano obljavacko pokazivacku crtu. Vodice ostaje na mestu pustanja psa i tek kada se pokazivac vratio ili oblaivac sa 10 minuta obljavanja završio rad, sme slediti psa nakon sudiskog odobrenja. Pokazivac ili oblaivac koji je pronasao divljac, ali ne obljava ili ne pokazuje divljač donosenim aportom na okovratniku ne moze poloziti ovu disciplinu. Psi oblaivaci i pokazivaci moraju se prijaviti pre polaganja ispita.

Ponasanje prema divljaci

Nakon uspesnog rada sa remenom psa i pokazivača i oblaivača koji nisu došli do divljaci treba postaviti kraj divljači. Vodič i sudije se moraju udaljiti i posmatrati ponasanje psa. Ocene se ne daju, a samo izrazito cepanje divljaci dovodi do diskvalifikacije. Hvatanje divljaci za grlo ne moze se smatrati greskom.

Donosenje male divljaci

Ispitivanje se vrsi na otvorenom prostoru ili u visokoj sumi.Ispituje se donošenje pernate i dlakave divljaci.

--za vlacku sa pernatom divljaci,u duzini od 150 metara

--za vlacku sa dlakavom divljaci,u duzini 200 metara

Vlacke za svakog psa postavlja sudija na minimalnom rastojanju od 100 metara. Divljac za sve pse mora biti iste vrste i priblizno iste tezine, pas ne sme gledati postavljanje vlacke. Vodice na poziv sudija postavlja psa na mesto "nastrela" , pri čemu je vodiču dozvoljeno da prvih 20 metara sa psom radi. Pas se moze najvise 3 puta postavljati na vlacku. Ocenjuje se prihvatanje, donosenje i predaja vodicu. Psi koji cepaju divljac ili je zakopavaju podlezu diskvalifikaciji. Vodicu je dozvoljeno da donese odgovarajucu divljac koja mora biti iste vrste kao i ona koja se koristi na utakmici. Primerak takve divljaci (kunic, bizamski pacov, jarebica, golub, fazan, patka i slicno) vuče se uz pravljenje dve okuke tupog ugla po mogucnosti uz vetar. Na kraju se postavlja po jedan primerak iste divljaci. Nakon postavljanja vlacke postavljivač se mora udaljiti i postaviti tako da ga pas ne moze uočiti. Pri postavljanju vlacke divljac kojom se vlacka postavlja kanapom se vezuje za štap 1,5 metara duzine, a postavljajač je vuče paralelno sa svojim tragom. Pas po pronalazenju divljaci mora samostalno doneti divljac vodicu.

Ocenjivanje:ocena

4 -pravilno donosenje bez ispustanja i predaja sedanjem kod vodica(predaja u ruke vodicu)

3 -jedno ispustanje divljaci ili predaja u ruku vodicu bez sedanja

2 -dva ispustanja ili jedno ispustanje sa predajom bez sedanja

Tri ispustanja, dva ispustanja i nepravilna predaja, cepanje, zakopavanje kao i nedonosenje divljaci povlaci diskvalifikaciju.

Odlozljivost sa pucnjem

Svaki pas se pojedinačno ispituje, a vodič odlučuje da li se pas ispitivati slobodan ili vezan. Vodič se mora udaljiti iz vidokruga psa nakon čega se ispaljuju dva hica. Pas se do povratka svog vodiča ne sme udaljiti sa mesta. Ako se pas ispituje slobodan, kraj njega se može ostaviti, ranac povodnik i slično, ali se povodnik mora skinuti sa psa.

Ocenjivanje:ocena

4 -pas sve vreme ostaje da leži ili sebi na mestu gde je ostavljen

3 -pas ustaje, stoji na sve četiri noge, ali ostaje na svom mestu

2 -pas ustaje, udaljava se maksimalno 5 metara, ali ostaje tamo do povratka vodiča, pas zacvili ili nakratko zalaje, ali ostane na mestu

Diskvalifikacija - pas napusta svoje mesto ili laje.

Odlozljivost sa vezivanjem

Pas se na dugom povodniku vezuje za drvo.

Ocenjivanje:ocena

4 -pas sedi ili leži kao da je slobodan ili ostaje na mestu

3 -pas ustaje

2 -pas pokušava da ode; pas ostaje na mestu ali zacvili ili zalaje na kratko

Diskvalifikacija -pas vuče i laje

Vodljivost na povodniku

Ispituje se pri kretanju kroz gustu sumu. Pas na povodniku ne sme ometati vodiča na bilo koji način, naročito mora samostalno ići sa odgovarajuće strane stabla.

Slobodan hod uz nogu

Pas nevezan i bez glasne naredbe treba da ide uz nogu vodiču. Vodič pri tome treba bar jednom da zastane.

Vodljivost i opšta poslušnost

Pas se posebno ne ispituje na poslušnost, već se ona izražava kroz discipline tako što pas radi sa voljom prati vodiča.

Pretrazivanje obraslog terena (šaranje bez patke)

Dobar i vodoljubiv pas mora pretrazivati obrasao teren i vodu i bez prisustva divljači. Svaki pas se prvo ispituje bez patke u vodi obraslog trskom i šašom.

Ocenjivanje:ocena

4 -radosno prihvatanje vode na prvu komandu i dovoljno široko pretrazivanje sasa-trske uz blagu pomoć vodiča znacima

3-delimicno pretrazivanje šaša uz upravljanje i jače bodrenje od strane vodiča. Dopusteno je počinjati pretrazivanje 2 - 3 puta.

2 -delimicno pretrazivanje uz jako bodrenje bacanjem predmeta u vodu i višestruko napuštanje vode (do 3 puta)

Diskvalifikacija. Nedovoljno pretrazivanje. Pas odbija da uđe u vodu neće da zapliva.

Voda mora biti dovoljno široka i obrasla vodenom vegetacijom. Mora biti dovoljno duboka tako da pas mora da pliva i široka da pas može da se udalji od obale. Uslovi za rad u vodi moraju se utvrditi pre utakmice.

Pretrazivanje obraslog terena (rad sa patkom)

Patka se pušta u trsku u blizini vode bez obeležavanja mesta "nastrela". Ovu pripremu pas ne sme uočiti. Nakon puštanja patke sudije vode vodiča do tačke udaljene na puskomet sačmare od mesta puštanja patke i pokazuju mu pravac. Vodič komanduje psu da krene u pretrazivanje. Pas mora da traži i pronađe patku samostalno. Vodič može podržavati psa u radu znacima, komandom ili bacanjem kamenčića. Stalna pomoć od strane sudija umanjuje ocenu. Čim pas istera patku iz sklonista i vidno je goni, ona može po nalogu sudija biti

otstreljena ako uslovi bezbednosti to dozvoljavaju. Otstreljenu patku pas mora samostalno doneti. Sudije mogu završiti rad psa i onda kada ocene da rad psa ne odgovara postavljenim zahtevima. Za ispitivanje ove discipline koriste se divlje patke podrezanih krila.

Ocenjivanje:ocena

4 -sigurno traženje i pronalaženje patke. Pas može biti vodjen kada patka zaroni ili to odobre sudije

3 -manje sigurno traženje i pronalaženje patke uz jače bodrenje i bacanje kamenja. Po odobrenju sudija ili pucnjem

2 -pas mora pokazati interes za traženje patke

Pretraživanje sa i bez patke može se oceniti ocenom 4h samo u izuzetnim slucajevima izuzetnog rada pasa.Potreban je i dodatni izvestaj.

Donošenje iz duboke vode

Psi koji pri pretraživanju za patkom nemaju mogucnosti da je donesu, naknadno se ispituju na donošenju mrtve patke iz duboke vode. Ubijena patka se daleko baca i ukoliko je pas prihvatio vodu i zaplivao, po nalogu sudije se ispaljuje hitac u pravcu patke. Napusti li pas vodu nakon pucnja i ako se u nju po naredjenju vodica ne vrati, diskvalifikuje se.

Ocenjivanje:ocena

4 -pas donosi patku bez pustanja,seđa i korektno je predaje vodicu

3 -pas odlaze donetu patku do obale da bi se otrešao ili je ne preda pravilno

2 -pas vise puta odlaze patku i donosi je samo uz jaku prisilu

1 -pas ima muke da uopste ispliva sa patkom

Nedonosenje,cepanje i cerupanje patke povlaci diskvalifikaciju

Za sve radnje vazi pravilo da se psu ne moze uzeti za zlo ako u zavisnosti od uslova patku ne moze isterat iz sklonista. On dobija ili novu patku ili se za ocenjivanje uzima u obzir istrajnost i želja za pronalaženjem patke. Napuštanje vode, odustajanje od pretraživanja ili bežanje nakon pucnja isključuje psa iz daljeg takmicenja.

Patku bi po mogućnost trebalo odstreliti pred psom cim glavni sudija to naredi. Ako pas prvobitno nezgodno uhvati patku za glavu, krilo ili nogu, a na zemlji popravi zahvat bez otrešanja, donese je i korektno preda, ocena mu se ne sme umanjiti. Isto vazi i kada pas pritisne patku od zemlju ili se otreše, a pritom patku zadrži u ustima.